

OCTUBRE-NOVEMBRE 2008

La Tosa

Gran èxit va tenir la VII Festa Barroca (7 de setembre),
amb la intervenció de quatre canons que engrescaren el públic

Imatge de la nova oficina Moià

A caixaManresa compartim, amb els clients, projectes i il·lusions, i els ajudem a fer-les realitat. Compartim els reptes del creixement i la millora constant, amb productes i serveis fets a mida. I compartim una especial passió pel territori, les persones i el seu benestar.

caixaManresa

A Moià, per millorar el servei i l'atenció personalitzada, ens hem traslladat.
A partir d'ara els esperem a l'Av de la Vila, 11, tel. 93 830 04 01

www.caixaManresa.es / 902 44 43 42

índex

Editorial	3
Pluviomètrica	4
Vida municipal	4
Moià em desconcerta (i 2)	7
El Moianès fa cent anys segons «El Pla de Bages»	
Octubre-novembre de 1908	9
Els noms de la plaça del Colom	11
L'Esplai	13
Uns quants dies a S'Agaró	14
Masies d'Oló	15
La meva festa barroca	18
Nou poemari de Clara Solà	19
Diada Nacional	24
Premi a un moianès	28
Esportistes destacats	30
Biblioteca de Moià	32
Publicacions	33
Pàgines de l'Institut	36
Pensaments caçats al vol	38
Notícies de l'Estany	39
Necrològiques	40
Noticiari	42

DIPÒSIT LEGAL B-4501-1983

MOIÀ

OCTUBRE-NOVEMBRE 2008
Any 62 Núm. 687-688

Redacció: Joies, 11, tel 93 820 81 36
Impressió: Winihard Gràfics, Moià
Fotografies: A. Clotet, S. Renom,
J. Soler, Arxiu Alsina i particulars

LA TOSCA es membre de l'Associació
Catalana de la Premsa Comarcal
LA TOSCA a INTERNET:
<http://www.latosca.org>
latosca@latosca.org

LA CRISI

Tohom sap que estem immersos en una profunda crisi econòmica i financera. Els experts i els responsables públics ja hi van dient la seva i prenent mesures. Nosaltres, en aquesta pàgina, simplement voldríem apuntar algunes reflexions de sentit comú:

1) La crisi demostra que l'anomenat «capitalisme salvatge» necessita uns controls, unes regulacions, uns contrapesos; és a dir, que el mercat ha de ser vigilat per les forces socials, els estats i els organismes supraestats per què compleixi la finalitat de satisfer les necessitats bàsiques de tota la societat.

2) En un planeta finit és impossible un creixement «infinit», és a dir, continu. Cal frenar, a nivell planetari, el creixement demogràfic, el consum de recursos no renovables i la urbanització d'espais naturals.

3) L'economia s'ha d'enquadrar dins uns paràmetres ecològics i socials: preservació del medi ambient i assoliment d'uns mínims vitals (en alimentació, educació i sanitat) per a tots els habitants del planeta.

4) Els problemes planetaris postulen un govern també planetari. Ja n'hi ha un embrió, l'ONU, que cal reforçar i alhora reformar per tal que es vagi convertint en aquest govern mundial que cada cop és més necessari.

5) Èticament no es poden acceptar els beneficis econòmics excessius i el lucre per damunt dels valors humans i morals. L'economia ha de contribuir a salvar la vida i la dignitat humanes.

6) La solidaritat ens compromet a cercar el bé comú per damunt dels guanys d'una part o els avantatges econòmics.

7) Cal respectar el principi de subsidiarietat: que les entitats de tipus superior fomentin l'activitat de les entitats de tipus inferior, i actuïn en la mesura en què aquestes no contribueixin, o no puguin contribuir, al bé comú.

ESTACIÓ PLUVIOMÈTRICA DE L'ESCOLA PIA DE MOIÀ

LATITUD 41°48'53" N - LONGITUD 2°5'44" E - ALTITUD 741 m

Agost del 2008

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	32,5	13,5	23,1	8	-	2	SW	-	
De l'11 al 20	30	10	19,8	5	-	5	W	15	
Del 21 al 31	30	12	20	3	4	4	SW	32,7	47,7

Setembre del 2008

DÈCADA	TEMPERATURES			ESTAT DEL CEL			VENT	PLUJA	
	MÀX.	MIN.	MIT.	Serens	Coberts	Núvols	Dominant	PARCIAL	TOTAL
De l'1 al 10	29,5	11	19,7	2	2	6	W	3	
De l'11 al 20	27	6	16,5	2	2	6	W	32,8	
Del 21 al 30	16	6,5	14	3	3	4	SW	7,5	43,3

Carles Illa i Casanova té establerts els següents serveis d'informació meteorològica per internet:

MeteoMoià: <<http://www.elmoianes.net/meteoMoia.htm>>

Visió del temps en directe: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam.htm>

Fotografia actualitzada sobre el temps: <http://www.elmoianes.net/meteoMoia_WebCam_Foto.htm>

Ple del dia 25-9-2008

En el ple municipal extraordinari del dia 25 de setembre del 2008 es va prendre, entre altres, l'acord d'acceptar la subvenció del Departament d'Educació per a l'Escola Municipal de Música i Dansa per al període gener-agost 2008 per import de 55.924 euros.

Ple del dia 8-10-2008

En el ple municipal del dia 8 d'octubre del 2008 es van prendre, entre altres, els següents acords:

— Nomenar els membres del patronat de l'organisme autònom local Museu Municipal de Moià, que queda compost així: president, Josep Montràs i Rovira; vice-presidenta primera, M. Àngels Morera; vice-president segon, Francesc Arumí; vocals representantius: Carme Rius (Diputació), Josep Martínez (CiU), Iolanda Burdó (CiU), Elvira Permanyer (MAP), Carme Bermúdez (MAP), Enric Terencio (PSC); vocals proposats per la parròquia: Enric Oliveras i Gallaguet, Ramon Tarter i Fonts, Jaume Clara i Ari-

sa; vocals proposats per l'ajuntament: Mercè Bigorra i Estevadeordal, Lali Moral i Ramírez, Jordi Rossell (arqueòleg).

—Aprovar les bases reguladores del concurs-oposició per a proveir dues places d'agent en el cos de la Policia Local, com també convocar tal concurs-oposició.

—Aprovar la transmissió a Moià-Futur S.A. de la titularitat del coeficient de participació municipal en la divisió horitzontal respecte al pàrquing situat al c/ de la Tosca, cantonada amb c/ Jacint Vilar-dell.

Notícies municipals en la premsa

Per tal de completar l'anterior informació, copiem del diari manresà «Regió 7» el resum d'algunes notícies referents a la vida municipal moianesa:

-13-9-2008: «L'oposició de Moià denuncia les promeses incomplertes de remodelació del parc».

—1-10-2008: «Moià protegeix dos dels seus principals edificis modernistes (casa i jardí del tenor Vinas i façana de les cases dels Orriols)».

Més informació municipal

L'Ajuntament de Moià va difondre un tríptic de la Generalitat informant sobre què cal fer en cas d'inundacions. També un full de la Diputació de Barcelona avisant de la vinguda, el 23 de setembre al matí, a la plaça de Sant Sebastià, d'una oficina mòbil d'informació al consumidor.

Nota del grup municipal MAP-ERC: Crisi, finances municipals i impostos

El dia 10 d'octubre va tenir lloc a l'auditori de Sant Josep l'acte-debat «Passem comptes», en el qual els nostres regidors i regidores vam exposar la tasca realitzada pel nostre grup municipal en aquest primer any de la legislatura 2007-2011. A través de la nostra publicació «El Butlletí» us informarem àmpliament de les principals qüestions tractades en aquest acte.

Estem entrant en un període de crisi econòmica de durada i conseqüències incertes, però que per les dades que es van coneixent pot ser la més important de moltes dècades. Aquesta crisi arriba després d'un període ininterromput de gran creixement econòmic i, en el cas de l'ajuntament de Moià, de grans ingressos procedents de les llicències d'obres: uns dos milions d'euros en el període 2003-2007. Malauradament, aquests ingressos no han servit per a sanejar les endeutades arquitectures municipals i ni tan sols han cobert les despeses ordinàries de cadascun d'aquests anys, en els quals s'ha doblat el dèficit que hi havia en iniciar el període.

L'any passat, a petició de l'ajuntament, la Gerència del Cadastre va procedir a revisar els valors cadastrals de totes les finques urbanes del municipi, cosa que va comportar un augment del 451 % del valor cadastral del conjunt de finques del poble. Aquest increment tan fort s'anirà traslladant als rebuts de l'IBI de manera gradual al llarg de deu anys, en els quals l'ajuntament pot abaixar el coeficient que aplica per tal de minorar els augments de quota anuals. A més, en els tres primers anys, pot limitar aquestes pujades a un percentatge fix sobre la quota de l'any anterior. Per tal d'evitar el fort impacte d'aquesta revisió sobre les economies familiars vam demanar que en el 2008 s'establís una limitació, cosa que l'equip de govern va desestimar.

Aquest mes d'octubre s'han d'elaborar les ordenances fiscals per al 2009, que fixen els impostos i les taxes que l'ajuntament cobrarà l'any vinent. En el ple del dia 25 de setembre el nostre grup municipal va presentar una moció sobre la crisi demanant mesures estrictes d'austeritat i que no es repercutissin els problemes financers sobre les famílies.

En concret, demanàvem, atesa la situació de crisi, que l'equip de govern s'abaixés el sous (en els darrers cinc anys el seu cost s'ha incrementat en un 121%) i

que, en les ordenances fiscals del 2009, que s'han de discutir en un ple abans de finals d'octubre, no s'apugessin els impostos i les taxes per sobre de la inflació (en els darrers cinc anys la suma de l'IBI, l'impost de vehicles i la taxa d'escombraries ha pujat un 129%) i que es limités l'increment de l'IBI al 5% per a tothom. L'alcaldia va manifestar que no estava d'acord a fer cap rebaixa de sous i que contemplava només la possibilitat de congelar-los i, pel que fa a l'IBI, va apuntar la possibilitat d'apujar el coeficient, que en el 2008 ha estat del 0,80 %, fins al 0,85%.

A continuació transcrivim un estudi que hem fet sobre l'increment de l'IBI

l'any 2008 i sobre la hipòtesi d'aplicar un 0,85% per al 2009.

Finca amb un valor cadastral de 50.000 € - L'any 2007 al 0,90% va pagar **450 €**.

Seguidament s'exposa l'import que caldrà pagar per la mateixa finca, en funció de diverses hipòtesis de valors revisats l'any 2008 amb el coeficient del 0,80% (que es presenta al cobrament fins a l'1 de desembre) i el que tocaria pagar l'any 2009 en el cas que es decidís aplicar el 0,85%. En el 2009 caldrà afegir al 10% d'increment de la base imposable el tant per cent d'actualització que s'estableixi en els pressupostos generals de l'Estat (calculem un 3%).

A) Valor revisat: 65.000 € (15.000: 10 = 1.500)

Quota 2008 : 50.000 + 1.500 = 51.500 x 0,80 : 100	412 € (- 8,5 %)
Quota 2009 : 51.500 + 1.500 + 1.950 = 54.950 x 0,85 : 100	467 € (+13,3 %)

B) Valor revisat 100.000 € (50.000 : 10 = 5.000)

Quota 2008 : 50.000 + 5.000 = 55.000 x 0,80 : 100	440 € (- 2,2 %)
Quota 2009: 55.000 + 5.000 + 3.000 = 63.000 x 0,85 : 100	535 € (+21,6 %)

C) Valor revisat: 150.000 € (100.000 : 10 = 10.000)

Quota 2008 : 50.000 + 10.000 = 60.000 x 0,80 : 100	480 € (+ 6,6 %)
Quota 2009 : 60.000 + 10.000 + 4.500 = 74.500 x 0,85 : 100	633 € (+31,9 %)

D) Valor revisat 200.000 € (150.000 : 10 = 15.000)

Quota 2008 : 50.000 + 15.000 = 65.000 x 0,80 : 100	520 € (+15,5 %)
Quota 2009 : 65.000 + 15.000 + 6.000 = 86.000 x 0,85 : 100	731 € (+40,6 %)

E) Valor revisat 250.000 € (200.000 : 10 = 20.000)

Quota 2008 : 50.000 + 20.000 = 70.000 x 0,80 : 100	560 € (+24,4 %)
Quota 2009 : 70.000 + 20.000 + 7.500 = 97.500 x 0,85 : 100	829 € (+48,- %)

F) Valor revisat 300.000 € (250.000 : 10 = 25.000)

Quota 2008 : 50.000 + 25.000 = 75.000 x 0,80 : 100	600 € (+33,3 %)
Quota 2009 : 75.000 + 25.000 + 9.000 = 109.000 x 0,85 : 100	926 € (54,3 %)

Per tant, a la vista d'aquests exemples, es pot comprovar que, en cas d'augmentar un 0,05% el coeficient, es produirien increments irregulars que, segons la mostra, anirien des del 13,3% fins al 54,3%.

La nostra proposta de mantenir el coeficient del 0,80% i d'una pujada percentual en relació amb l'any anterior, tal com ja havíem proposat per al 2008, introdueix un element d'equitat en els

augment, que en aquest cas, atesa la situació de crisi econòmica, entenem que no hauria de superar el 5 %.

Aquesta mesura caldria complementar-la, l'any 2010, també amb un augment percentual idèntic per a tothom. A partir del 2011 caldria utilitzar una reducció progressiva, any a any, del coeficient per tal de minorar l'impacte dels increments.

MOIÀ EM DESCONCERTA (i 2)

a sé que és una obvietat palesa, que Moià en els darrers vint-i-cinc anys ha crescut més que en els anteriors cinquanta anys. Que en els darrers anys la demografia s'ha disparat i avui Moià s'acosta, de manera que sembla inevitable, cap als sis mil veïns. Que s'han venut terrenys i s'han fet requalificacions dia sí i dia també i que hom ha especulat tant com ha pogut per treure guanys suculents en la venda de terrenys i cases, guanys, per altra banda, totalment legítims. Que en els anys cinquanta-seixanta es van explotar cap a una seixantena de granges porcines. Que avui encara, a Moià, molts dies la pudor d'algunes d'aquestes explotacions porcines dóna senyals de vida. Que gràcies a aquestes explotacions molta gent va guanyar uns diners també ben legítims. Que per damunt de totes les prioritats hi havia la creació de llocs de treball, poder oferir habitatges o pisos o cases i aconseguir que la població prosperés amb un creixement enraonat.

Després vingué el desplegament de la zona industrial del Prat i més enllà la de la Bòvila o Pla-romaní. El Poble Nou creixia i creixia i el Sot d'Aluies es va poblar en poques dècades. De fet, no era prioritat tenir fetes les infraestructures d'enllumenat de carrers, vials asfaltats i altres; el que calia era tenir un aixopluc i una

feina segura. I tot plegat va semblar que anava prou bé. Vingué encara el pavelló municipal, el creixement del sector de Cal Patiràs, la polèmica de la nova imatge que havia de tenir l'avinguda de la Vila, la plaça de Catalunya i tants altres plans parcials als quatre punts cardinals de la vila. La restauració de Can Carner, una de les obres cabdals dels darrers vint-i-cinc anys, així com el canvi d'imatge del nucli antic de Moià, dues obres modèliques difícils de superar. Grans projectes, algunes realitats i moltes ganes de fer de Moià un poble gran, capaç, dinamitzador i modern, amb tots els serveis que avui demana qualsevol comunitat. I ens aturarem aquí, conscients de deixar-nos un pilot de coses també importants. Vull deixar constància escrita, però, de l'avinguda del Jò, on, al meu entendre, sí que s'ha pensat en el Moià del segle XXI. Per a mi ha estat un gran encert. Però, mentrestant, què ha passat en altres aspectes socials, sanitaris i de serveis públics i comuns?

Que avui les escoles estan fent mans i mànigues per poder tenir espais destinats a millorar encara la qualitat de l'ensenyament, tan vilipendiat en els darrers mesos, sobretot des de l'estadística que ens donen els entesos. Que fa anys el Centre d'Assistència Primària s'ha fet

petit i el poble gran (ja sabem que se n'està aixecant un de nou, funcional i modern, entre els carrers de Santa Magdalena i de la Tosca). Que l'institut d'educació secundària, amb quasi 450 alumnes, difícilment aconseguirà defugir la massificació. Que fa anys hi havia un policia municipal o dos, després n'hi hagué quatre, després vuit, deu... Que la caserna de la Guàrdia Civil continua encara igual, buida, i els pisos havien de començar a la primavera del 2008. Que fins als anys 90-95 hom podia aparcar el cotxe amb relativa facilitat i avui és quasi impossible i ho ha de fer si troba espai en llocs habilitats provisionalment. Que es vol transformar una gran nau de l'antiga fàbrica Comadran en un museu digne de la capitalitat que exerceix Moia sobre els pobles de la comarca natural, no reconeguda encara administrativament. Que Moia té uns serveis envejables d'una eficàcia del tot contrastada a Can Carner, seu del Consorci del Moianès. Que les piscines inaugurades en el 2007 ben

aviat seran petites per a donar servei a 6, 7 o 8 mil veïns.

Acabo: torno al que ja vaig escriure en un primer *Moia em desconcerta* (vegeu LA TOSCA, juny 2007, p. 21): Moia ha estat un poble que ha tingut i té moltes possibilitats per la seva situació geogràfica, clima, per les seves institucions, pels moianesos i moianeses que arrisquen en iniciar tota mena d'empreses comercials, industrials, ramaderes o agrícoles i que avui és una població orgull dels seus ciutadans, que a bastament demostren el seu patriotisme local i comarcal. Crec fermament, però, que caldrà un gir cap a la participació ciutadana en tots els àmbits, uns serveis socials, sanitaris, d'educació, civisme, laboral i cívic, per citar els més rellevants, pensats per als nous moianesos d'aquest segle XXI, ja que tot fa pensar que, com els altres segles, demanarà i exigirà imaginació, fermesa, rectitud i participació plural a tots els qui estimen la terra, el país i el poble que els ha vist néixer. Som-hi, doncs.

Joan CAPDEVILA I OLLER

Escorxador Comarcal del Moianès

Zona Industrial
Avda. del Prat, s/n
08180 MOIÀ

Tel. / Fax 93 820 80 84
Mòbil 608 44 21 87
Partic. 93 830 09 20

EL MOIANÈS FA CENT ANYS SEGONS «EL PLA DE BAGES» OCTUBRE-NOVEMBRE DE 1908

16 d'octubre de 1908

Necrològiques. - Aquèt matí se ha efectuat la trista cerimònia de conducció al cementiri del cadavre del malaguanyat compatrici l'acreditat comerciant dòn Pere Cabanas y Grau. A l'ofici funeral que ha sigut solemne, s'han repartit uns bonics recordatoris.

Obrien la marxa una secció de noyes assilades als Infants Orfens, altra de noys de la Casa de Caritat y una secció d'homes de les Germanetes dels Pobres.

Presidien el dòl el Reverent dòn Evarist Morató, de la Reverenda Comunitat de Moya, els fills y el germà del finat. En el seguici hi figuraven ademès dels parents de la família residents a la Moratona de Moya, comissions de l'Estany, Olost y altres pobles de la comarca moyanesa?

De Manresa hi estaven representades totes les classes socials resultant l'acte una vera manifestació de dòl y una demostració de les moltes relacions y amistats de que gosava 'l finat y ab que conta la seva distingida família, quina ha rebut veritables proves de que Manresa ha prèns part en el condol que la afligex per tan irreparable pèrdua.

Reiterem a la desconsolada viuda, fills y demés família del senyor Cabanas, el testimoni de nostre sentit condol.

30 d'octubre de 1908

Moya

A la funció de gala celebrada últimament al Liceu de Barcelona en honor dels Reys, hi obtingué un èczit mès el benemèrit fill de Moya el tenor senyor

Virñas; perquè 'l llegendor se 'n fassi càrrec copiem d'un diari barceloní:

«Cantóse Ayda *El señor Vinas presentóse en cada acto con trajes de una propiedad y riqueza desusados aquí. Cantó la parte de Radamés con la maestría y vigor de otras veces.*»

Per la part que 'ns toca celebrem, que 'ls anys no mimvin el vigor de nostre benvolgut Francisco, pera produir fruyts d'una maestría mundial.

—Va ésser rellegida la seva «Nota d'actualitat» del número 1360 del 23 del present octubre.

Se referia a la Conferència magna dels delegats dels Sindicats de diverses nacions reunits a Zurich (Suïssa). Diu son manifest.

«Segon. Actuar sobre 'ls empresaris per lograr aquèt fi per camins de pau, y recorre, si aquèt mètode no dona resultat, a la *suspensió* del treball còm un medi de combat necessari y *justificat*, guardant els principis de justícia» (1). Moya s'hi havia de ficsar sobre aquest punt forsosament, després del esclat de vaga del febrer prop passat (2).

Un vaguista fèya constar en dit temps en un comunicat:

«3.er Que aquest poble no 's tròva ab elements directius pera poguèr atendre a les aspiracions justes dels obrers.

4.art. Que còm a forsoa conseqüència per usar el dret de petició necessitem de la cooperació dels elements obrers associats de aquèxa ciutat.»

Esmentem aytal qüestió, perquè ab l'eczemple de Zuric, uns elements pusilànimes y desconexedors del problema social de aquesta vila no tornin maymès

a sentar el principi falsíssim, de que *la vaga sempre es injusta y anticatólica*; a saber, a Zuric.

Nostre senyor Director acabava l'article d'actualitat conminant als butxacaplèns ab un «¡Ay els rics que 'n son còr no hi ha arribat encara la caritat!» Aquest Ay, faré per manera que no'l sentin els bons amics socials y patricis que tenen l'honor de alternar ab aquell Artista que també ab lo artístic sab forjar la Acció Social Popular (3). Honor al mèrit.

11 de novembre de 1908

Moya

La darrera carta de Fr. Silvestre Pascual Mis. Apost. heroic patrici nostre ens recorda novament que passa moments de gran necessitat, al temps que 'ns fa saber son nòu destí, que ocupa desde l'últim febrer, la Missió de Mishia, De-Yan-ria-tse. La tardansa en escriurer es deguda a la falta de les vuytanta *sapecas* (4), que li costa la correspondència de Xina a Espanya.

Sòl ben sòl té a son càrreg espiritual dèu cristiandats. L'iglésia de la cristianadat Chi-Chi es ensorrada. Malgrat axò no s'espanta pel temple; mentres tinga adoradors el Deu de la Providència, may li faltarà diu, al temple quina bòveda es el firmament, quines columnes les montanyes que s'adrèssen. Els pagans mès refractaris els apostròfen dientlos «Vosaltres dieu que vostre Deu es l'Amo de cèls y terra.»

Segons es vèu els aristòcrates xinos els costa de creure ab un Deu pobre (devant l'humanitat), y no veuen que segons ells els pobres no tindrien Deu, havent de constituir una classe maleida. ¡Quina civilisació la cristiana! Haver de remar contra la corrent dels rics.

—He sentit molt la mort del doctor Palau (a. c. s.) ocorreguda darrerament, perquè s'han acabat aquelles conductes de pobre (ningú s'ho creurà, ja quatre pessetes anyals, famílies numeroses!).

Que Deu li pagui la caritat de tants anys còm representa la vida seva de 72.

—Ab la forsa de l'evidencia hatj de confessar, que la conclusió del Novenari d'Animes del **prop** passat diumenge dirigit pel P. Superior dels Mercedaris de Llèyda, fou excelent. Aquèx pare no hi ha paràgraf dels seus sermons que no subratlli ab una vibració de vèu, escayenta, potentia y filtrant. Ha fet cullita.

Transcripció i notes: Jaume CLARA I ARISA

(1) Publicat en la *Nota d'actualitat* de «El Pla de Bages» el 23 d'octubre, en què es donava compte de la reunió que havien tingut a Zuric durant el mes d'agost confederacions cristianes de vuit països europeus i la creació del Secretariat syndical international (SSI).

(2) No tenim cap dada sobre aquesta vaga a Moia el febrer de 1908. «El Pla de Bages» tampoc no en digué res en el seu moment.

(3) Acció Social Popular, entitat creada en 1907 pel jesuïta P. Gabriel Palau i Soler (1863-1939).

(4) *Sapeca*, paraula utilitzada a Macau per a anomenar la moneda xinesa.

ELS NOMS DE LA PLAÇA DEL COLOM

En LA TOSCA del mes passat, Agustina Cantó, en un interessant article sobre la plaça del Colom, donava l'explicació de l'origen d'aquest nom —el farmacèutic Colom, que residia on ara viuen Agustí Vives i M. Carme Padrisa— i es preguntava sobre l'origen i la fi de la nissaga Colom. A continuació, intentarem donar algunes dades sobre la qüestió i sobre la història d'una plaça singular de Moià.

Els Colom eren una nissaga d'apotecaris que exerciren a la nostra vila durant uns cent cinquanta anys. Els seus noms ens són coneguts des que Carles Riera els va estudiar (vegeu «Modilianum», núm. 12, agost 1995). El primer d'ells, Joan Colom, era fill d'Esteve Colom, un paraire d'Olot, i ja consta establert a Moià l'any 1709; fou regidor del Moià borbònic durant les dècades de 1730 a 1750. En la segona meitat del segle XVIII consta l'existència de l'apotecari Beínat Colom, i ja en el segle XIX, de Josep Colom, que va donar nom a la plaça.

Josep Colom havia nascut cap a l'any 1787. Sabem, per la correspondència del metge Ramon Amigo, que Colom es trobava entre els moianesos que a principis del segle XIX optaren per la ideologia liberal. L'any 1834 també era regidor de la vila, on continuà vivint fins a la seva mort, a principis de la dècada de 1860.

Quan va sorgir el topònim «plaça del Colom»? La primera notícia escrita que en tenim data de 1868, però a nivell oral es devia remuntar a unes dècades abans. Es tracta d'una llibreta de l'Apostolat de l'Oració i la Confraria del Sagrat Cor de Jesús (conservada a l'Arxiu Parroquial); en anotar la distribució de les Quaranta

Hores que es feien del Diumenge de Rams al Dimecres Sant, s'esmenta que les hores 15ª i 20ª corresponien, respectivament, als homes i les dones «del arrabal de baix, part del Colom». Quatre anys més tard, l'acta municipal del 15 de desembre de 1872 reproduceix la decisió del consistori moianès d'establir diversos «aparcaments» de carros per la vila per evitar que obstruïssin el pas, i un d'aquests llocs era precisament la «plazuela del Colom».

Fem ara un salt enrere. El lloc conegut actualment com a plaça del Colom havia començat a ser urbanitzat a partir de la dècada de 1570, quan es donaren en establiment els diversos solars que formaven el camp anomenat de Na Solera o de la Font. Aquest camp estava situat a la part nord de la plaça, al peu del camí que procedent del serradal de Sant Martí (al voltant de la placeta de Sant Josep) menava cap al portal de la Rectoria (situat al començament del carrer de Sant Antoni), formant el que s'anomenaria el «raval de baix» (per contraposició al «raval de dalt», l'actual carrer de Sant Sebastià). Tots aquests ravals es formarien durant el darrer terç del segle XVI i inicis del XVII.

La forma triangular de l'actual plaça fou donat per l'existència d'un altre camí: el que de l'esmentat portal de la Rectoria conduïa fins a la font de Sant Martí, situada a l'Oratori —un comunidor destruït a principis de la dècada de 1910 que es trobava a l'actual carrer de Santa Magdalena (prop de la casa de Sebastià Petitbò)—. Per sota d'aquest camí hi havia l'hort de l'Arxiprest o del Rector, que s'estenia des dels darreres de l'ac-

tual carrer del Comerç fins al passatge Orriols inclòs.

D'entre els noms específics de la plaça com a tal (a part de la denominació genèrica «raval de baix»), el primer que coneixem és el de «placeta d'en Vila», citat com a nom antic en el capbreu de les rendes reials de 1658. Aquest mateix document recull, però, la forma de «placeta d'en Detzira», que és el nom amb què serà coneguda la plaça fins a principis del segle XVIII. La denominació li venia de Joan Detzira, un paraire que vivia a la mateixa casa posteriorment ocupada per l'apotecari Josep Colom.

Un altre nom de la plaça ens el dona el llibre de la Confraria de la Minerva. En anotar també els torns de les Quaranta Hores, utilitza, entre 1830 i 1855, per a referir-se a la zona de la plaça del Colom, formes variants del tipus «raval de baix de la part del tint» o «de la part del tint dels paraïres». La raó d'aquest topònim és que la Confraria de Paraïres i Teixidors tenia des del segle XVII el tint en un edifici situat a la part nord de la plaça; un edifici que en 1711 fou adquirit en propietat i engrandit per la mateixa confraria i que es mantingué actiu fins a la Crema de Moià de 1839. Després d'aquesta desfeita, el paraïres hagueren de vendre l'edifici a Sebastià Coma, pare de Josep Coma i Passareu, que el convertí en una fàbrica.

La denominació «de la part del tint» pervisqué encara durant uns quants anys.

I aquí enllacem amb el topònim «plaça del Colom», que, com hem vist, és documentat des de 1868. La plaça, però, encara canvià dues vegades de nom. La primera en 1927, com a «plaça del General Barrera», en honor del capità general de Catalunya durant la dictadura de Primo de Rivera, Emilio Barrera, que aquell any fou convidat per les autoritats locals a presidir la Festa de l'Arbre Fruiter. En la segona ocasió, el març de 1936, quan l'ajuntament d'esquerres va rebatejar la major part dels carrers del poble, a la plaça del Colom li assignà el nom de «plaça del doctor Jacint Vilardell», el gendre del tenor Francesc Vinas, que en aquells moments estava donant un gran impuls a la Lliga Defensa de l'Arbre Fruiter.

Malgrat tot, i com m'ha fet observar Ramon Tarter, la denominació de plaça del Colom en la documentació «oficial» —per exemple en els padrons o en la fiscalitat— no tingué lloc fins l'any 1954, quan es dividí el carrer de Sant Josep (l'antic «raval <ie baix») en els tres trams actuals amb numeració separada: carrer de Sant Josep, plaça del Colom i carrer del Comerç.

Jaume CLARA I ARISA

Odontologia conservadora i estètica
Endodòncia i pròtesis
Odontopediatria
Ortodòncia
Cirurgia
Implants

Visites diàries de
dilluns a dissabte

CLÍNICA DENTAL ANFRUNS
Dr. Lluís M. Anfruns i Serra / *Metge - Estomatòleg*
Av. de la Vila, 3-5 - 08180 Moià - Tel. 93 820 81 28

L'ESPLAI

Heus ací les activitats de l'Associació de Gent Gran de Moià (l'Esplai), que extraïem dels butlletins núms. 143 (juliol-agost 2008) i 144 (setembre 2008):

Durant els mesos de juliol i agost, excursions a la platja (Costa Brava) cada dilluns, més ofertes d'altres excursions, com ara una de tres dies (26-28 d'agost) a veure l'Exposició de Saragossa.

Diumenge dia 7 de setembre, a les deu del matí, 13ª Trobada de Puntaires, al parc municipal. A les sis de la tarda, ball, animat per Raimon Russell, i sorteig

Dijous dia 11 del mateix mes, desplaçament dels Cantaires de l'Esplai a Artés per fer-hi una cantada, dirigits per Ignasi Alberch i amb acompanyament de l'acordionista Rosa Olivella.

Diumenge dia 14 a les sis de la tarda, presentació de «La revista de la gent gran del casal de Puig-reig» i sorteig d'una toia.

Dimarts dia 16, a les vuit del matí, sortida d'una excursió al Berguedà, amb visita als jardins Artigas d'Antoni Gaudí (la Pobla de Lillet) i dinar a Sant Corneli.

Diumenge dia 21 a les sis de la tarda, sessió de cine, amb la projecció de «Tomàquets verds fregits».

Diumenge dia 28 a la mateixa hora, vídeo i col·loqui sobre «Nens abandonats a Colòmbia», presentat per l'ONG Provalores.

A partir de l'octubre l'Esplai organitza activitats de gimnàstica, Pilates, ioga, fer mitja, dibuix, puntes al coixí, pintura, català, dansa *country*, informàtica, tai-txi, anglès, campionat de parxís, club de lectura, com també diverses excursions i estades en zones turístiques.

Aspecte de la trobada de puntaires

UNS QUANTS DIES A S'AGARÓ

La Costa Brava és extraordinària. Tothom ho sap. Sobretot ara a l'estiu, que a prop de l'aigua s'hi està tan bé! Si passes una estoneta mirant el mar, et relaxa i et tranquil·litza. És un lloc d'estiueig per a tothom.

Tot és bonic, a S'Agaró: els carrers, nets, ben asfaltats i senyalitzats, grans botigues per a passar-hi bones estones mirant roba de tots colors; és un lloc acollidor i ple de flors per totes bandes. Hi ha moltes cases de planta baixa i ben enjardinades. També pots fer una passejada amb un trenet turístic de color vermell.

De bon matí, quan el sol encara no escalfa gaire i la fresca t'acompanya a tot arreu, passejar pel camí de ronda és tot un encant. Al cantó esquerre, una gran filera de pins t'acompanyen tot el tros. Molts d'ells ja s'han colltorçat, perquè la tramuntana, que allà hi bufa fort, els tomba; ara bé, la seva ombra serveix per a anar caminant per un camí terrós, però planer.

Si mires cap a la teva dreta, veus la immensitat del mar, amb la blavor de l'aigua neta, clara i quieta en aquella hora matinal. Només els vaixells i les barques més petites s'hi mouen constantment. Les persones més atrevides es fiquen mar endins i les roques emmaronades fan de paret al costat del mar.

Fent una passejada a la nit, ara a l'estiu, que fins ben tard els llums de les cases estan encesos, les que són més a prop del mar es reflecteixen a dins de l'aigua i llavors veus el mar de tots colors, amb unes ratlles grogues, liles,

roses, verdes; sembla ben bé l'arc de sant Martí a dins de l'aigua.

A part de tot això, t'acompanyen els crits de les gavines, que, alçant el vol, corren per sobre els teulats de les cases i, esverades i enjogassades, es gronxen a les branques dels arbres, en aquest temps tan plens de fulles.

El motiu d'aquesta petita excursió va ser anar a visitar un senyor molt amic nostre que, al costat de la seva esposa, passa l'estiu a Sant Antoni de Calonge. És una bellíssima persona, molt intel·ligent i un gran mestre. Fa uns quants anys que, a causa d'una malaltia, s'ha vist obligat a anar amb cadira de rodes.

Parlant una estoneta amb ell, pots aprendre moltíssimes coses, perquè en sap un niu. És alegre i divertit, encara que té molts anys, accepta la seva creu amb resignació i optimisme; t'explica acudits i fins i tot ens va recitar una poesia que, segons ell, li va ensenyar el seu pare de petit i encara ara la recorda perfectament. Em va fer tanta gràcia que allà mateix la vaig copiar. Diu així:

*Al bell cim d'una muntanya,
solitari, hi ha un avet.
Cada dia el sol s'estranya
de trobar-lo encara dret.
Ha perduda ja sa força,
la minvança el fa colltòrcer;
per les nafres de sa escorça
hi penetren sol i fred.*

I així vam passar una tarda ben agradable: nosaltres, aprenent moltes coses, i ell, gaudint de la nostra companyia.

D. FONTS

MASIES D'OLÓ

El meu correu electrònic deia: «Demà, dissabte, hi ha algú disponible?» Rebia resposta afirmativa de Feliu Ananos, de Josep Jauriz i de Tomàs Irigay.

Recollia els companys a dos quarts de vuit del matí, després de superar els atzucacs que per al trànsit representen les instal·lacions lúdiques que acompanyen inevitablement les festes majors.

Deixàvem el vehicle aparcats prop de la masia la Plana. En Josep tenia ocasió de descobrir una de les esglésies romàniques més antigues del terme de Santa Maria d'Oló: Santa Creu de la Plana.

Fèiem camí en direcció a la riera de Malrubí, on van a parar les aigües pluvials d'aquell vessant. Comprovàvem que

a Cal Cases hi ha força activitat constructiva i reparadora, sembla que amb la intenció de dedicar-se al turisme rural. Pujàvem fins a la Careta, casa majestuosa, orientada a ponent, que, amb vistes sobre Montserrat, domina un ampli territori. Ens aturàvem per esmorzar i, sense adonar-me'n, m'asseia prop d'un formiguer. Ho advertia quan en gran nombre veia córrer les formigues per damunt dels meus pantalons. Sort dels companys, que m'espolsaven enèrgicament, perquè em veia esmorzat!

L'estat d'absoluta degradació —literalment menjada per la vegetació— de la casa de Torrespaia ens en feia difícil la localització. Resta només dempeus un pany de paret, i observem, entre les

Torrespaia

Cal Cases

Els Clapers

runes curulles de vegetació, dos cups rodons i la resta del que fou segurament l'accés a un corral. Costa d'entendre aquesta situació d'abandó i ruïna!

La masia anomenada els Clapers (els-clapers@gmail.com, telèfon 93 744 91

53, 08273 Santa Maria d'Oló) està molt consolidada com a lloc de colònies per a la quitxalla, amb capacitat per a unes vuitanta persones. S'hi pot accedir amb vehicle des d'un trencall que hom troba 2 km abans d'arribar al nucli d'Horta

La Careta

d'Avinyó, per la carretera Artés - Horta d'Avinyó. Comparteix l'accés amb uns cellers d'anomenada. Fins a la casa, però, hi ha encara 8 km de pista forestal. Recollim imatges de la casa i l'ermita de la Mare de Deu dels Dolors.

Refem el camí, sota una pluja dolça, que ens anirà acompanyant fins a arribar al vehicle. Ens aturarem un moment a Sant Joan d'Oló per tal que el Josep i el Tomàs recullin imatges del seu comunitat. Juntament amb el de Sant Pere de Bertí, al límit inferior del Moianès, en la confluència quasi amb l'alt Vallès, són els

dos únics exemplars que existeixen avui encara.

Estic particularment content quan arribem a casa. Tenia, amics lectors, una certa por, després de l'episodi dolorós de la rampa soferta en ocasió de fer el camí de les Castellasses pel Mal Pas de les Maringes.

Tenim al davant un altre any més d'aventures!

Antonio MORA VERGÉS
(Castellar del Vallès)

 GAS-OILS ROVIRA, S.L. CALEFACCIONS - INDÚSTRIES AGRÍCOLA	MOIÀ Avda. Zona Industrial, s/n Tel. 830.12.25
	AVINYÓ Antoni Pont, s/n Tel. 838.72.78
	CALERS Crta. de Manresa Km 18,4

INTERCOMERCIAL
E. VALLS S. L.

C - Campsa

LA MEVA FESTA BARROCA

M'agrada, el mes de setembre. No fa calor, l'aire és molt fi i el cel molt blau. Avui, anant cap a la plaça, busco el sol després de molts dies d'esquivar-lo. Tot seguit, després de passar el pont, trobo els tres ases que passen la quitxalla. La carona dels petits és un poema: una barreja de por, d'admiració, de plaer. Els pares, a banda i banda del seu fill, riuen i estan en tot moment pendents de les reaccions del petit.

Més enllà comencen les parades i tot és una sorpresa per a mi. Puc veure com es fa una olla de fang; com per miracle surt de sota deu dits, que es mouen com si fessin puntes al coixí, una preciosa làmpada de vidres de colors. Després hi ha artesanía de cuir; telers en miniatura reproduint exactament un teler de debò; un picapedrer treballa davant meu per fer-me admirar com d'un tros de pedra en surt una obra d'art; un escultor sobre fusta també em sorprèn per la seva destresa i paciència.

I, de sobte, una parada d'instruments de música, un lutier! Feia temps que buscava una persona que conegués l'ofici perquè em restaurés una guitarra. La meua guitarra té més de setanta anys i ha format part del meu equipatge cada vegada que he canviat de casa, que ha

estat sovint. És la guitarra que el meu pare va comprar durant la guerra i que en el nostre refugi del bosc, fugint de la ciutat, tocava cada vespre a la vora del foc, mentre pel forat de la xemeneia se sentien els udols dels llops, i lluny, molt lluny, sirenes d'alerta i remor de bombardeigs. És una imatge que mai no se m'esborrarà. Sempre recordaré les cançons que em feia cantar per distreure'm i la basarda que sentia. Però al mateix temps la sensació que aquell racó, al costat de la llar, era invulnerable a tota mena de perills.

Vaig anar a buscar la guitarra i ens vàrem entendre de seguida. D'aquí a poc estarà restaurada, amb cordes noves, amb la caixa reforçada i el nacre d'embelliment, que havia saltat, tornat a col·locar al seu lloc.

El temps anava passant sense adonar-me'n. Els carrers es varen omplir de gent. Costava de caminar enmig de tanta humanitat que feia l'ambient càlid i festiu. Vaig comprar un cabàs fet a mà, una fruitera de ceràmica, i la meua Festa Barroca es va acabar, malgrat que continuava fins molt més tard amb espectacles que no vaig poder veure. L'any que ve m'organitzaré per tenir més temps. He passat una bona tarda. Gràcies.

M. Teresa CALVET

**CLÍNICA
PODOLÒGICA
MOIÀ**

DR. Carme Mendoza Saera
Nº Col. Podologia 1.113 / Nº Col. Infermeria 34.996

TRACTAMENTS DE PODOLOGIA I INFERMERIA

Plaça Colom, 4, 2n, 2a
Tel. 93 820 9155 - 08180 MOIÀ

NOU POEMARI DE CLARA SOLÀ

El diumenge dia 14 de setembre a les sis de la tarda va tenir lloc a l'Auditori de Sant Josep la presentació del llibre *Més enllà de les paraules*, escrit per Clara Solà Bujons i editat per Raima, dins la col·lecció En Espiral (Moià, 2008, 224 pp.); el precedeix un pròleg de Xavier Melloni i Ribas.

L'acte va començar amb una breu intervenció de l'editor, Jordi Guinart, seguit de la regidora de Cultura, M. Àngels Morera. Després el filòleg Carles Riera va llegir la presentació pròpiament dita. L'autora va donar les gràcies i l'alcalde de la vila, Josep Montràs, féu el parlament conclusiu. Llavors una sèrie de persones van anar llegint, un cada una, poemes seleccionats del nou llibre. A més, enmig de les diverses intervencions es feren uns interludis musicals a càrrec de la violinista manresana Ariadna Padró. Al final, mentre l'autora signava llibres, tothom pogué degustar pastes i xampany. En resum, l'acte tingué un format molt àgil i agradable.

A continuació reproduïm el text llegit per Carles Riera.

«Més enllà de les paraules»

«S'han parat els rellotges i les utopies». Algú ha dit que de l'obra d'un poeta, de qualsevol poeta o poetessa que s'ho valgui, el poble, la gent, n'hauria de saber de memòria, si més no, un vers. Almenys un vers, que vol dir no tot un poema sinó una sola ratlla, o sigui unes quantes paraules en renglera escrites amb bellesa.

Hi ha poetes, és clar, de l'obra dels quals sabem de cor poemes sencers, o potser almenys algunes estrofes. Ens han quedat a còpia de llegir-los, o a còpia de sentir-los recitar o cantar. A vegades els hem après gairebé d'esma, d'una manera natural, parant l'orella a la nostra tradició, la dels poetes que parlen en la llengua d'aquest país.

Doncs bé, de la Clara Solà, ja del seu altre conjunt publicat de versos lliures, l'altre poemari titulat *Nuament he deixat que parli el cor* (1994), a mi em va quedar gravat aquest vers que ara tornaré a dir, que pròpiament és el títol del poema: «S'han parat els rellotges i les utopies».

És clar: el temps no s'atura mai, però sí que comparteixo amb tu, Clara, la sensació que hem perdut una mica aquella voluntat de lluitar per uns ideals, per un viure que aspirava a millorar la realitat, a volar més alt, a no deixar-se rebregar per l'adotzenament i el conformisme. Era aquell «Diguem no!» d'en Raimon, aquell crit contra la indiferència, aquell abnegat esforç per vèncer la displicència i el tant-me-fa. En els teus versos, en aquests d'ara i en els d'abans, jo hi veig una candorosa ànima rebel. «Dansa en mi el silenci i el combat» (p. 49), escrius ara en una de les teves lliçons d'amor, que és el que és, de fet, aquest llibre, a parer meu.

S'han parat els rellotges, tal volta, però encara dansen en tu el silenci i el combat.

«Jo cerco aixopluc més enllà de les paraules» (p. 66), pots dir, ben dit, quan sembla que els nobles ideals flauegen, quan els núvols del desànim són cada vegada més grossos i més densos, quan la vida hom diria que es desinfla. I més

enllà de les paraules..., és clar, hi ha el silenci. El silenci i el combat.

Torno a citar-te: «Quan s'esgoten les paraules, el gest silenciós va més enllà» (p. 87); en tu, en el teu llibre, aquest gest que va més enllà és el gest de l'amor, d'un amor veritable, d'un amor sincer, total.

Un dels fragments que jo trobo més bells de tot el poemari és aquest, que ara diré, que parla de l'encontre amb l'altre, del primer enamorament (p. 53):

*Ens vàrem seduir
un dia que el sol
era aigualit
i la boira mansa.*

Més enllà de les paraules hi ha el silenci, hi ha el combat. I encara hi ha el somni. Dius: «més enllà de la paraula es lleva el somni» (p. 210).

Sí, ja ho sabem: la poesia és filla de la imaginació, del somni, de les imatges que es passegen en el nostre subconscient i a les quals, en un moment o altre, hom

dóna forma. Són aquelles impressions que han deixat petjada en el fang del nostre ésser més profund i més noble, unes petjades que, per art d'encantament, s'emplen de noms i éssers i es drecen i esdevenen figures humanes de gent estimada que la memòria guarda en un dels calaixos del nostre cervell, en un dels més íntims.

Quan parles del pare, de la mare, del Manel, dels fills i filles... són instants de memòria que t'acompanyen: «de la tendresa que rebo me'n faig vestits de vida» (p. 70). Recordes «els encenalls rinxolats de fusta olorosa fets pel pare» (p. 76), la «Mare, marona... la flor més bella de forma i pensament» (p. 153)... Tot el que has collit de Moïà amb la mirada i que et pertany (cf. p. 128).

En la solapa del teu llibre hi llegim: «Clara Solà Bujons, filla de Moïà, s'ha desenvolupat entre l'existencialisme i el personalisme.»

L'existencialisme va ser i és aquell corrent filosòfic que parlava de l'existir i de l'ésser. Aquelles grans preguntes de la filosofia: per què existim?, per què som?, o si voleu, per què hi ha quelcom i no, més aviat, no-res? (per dir-ho, com ens ho deia a classe el P. Eusebi Colomer). I el personalisme de Mounier és un corrent filosòfic francès d'inspiració cristiana (iniciat vers els anys trenta del segle XX) que es caracteritza per un intent de superar alhora l'individualisme i la despersonalització tan propis de la societat contemporània.

Així, doncs, mentre l'existencialisme de Sartre va marcar la generació del Maig del 68, la generació de la Clara Solà i d'en Manel Vicente i la de tants altres, alguns —tu, Clara, tu, Manel— van saber fer compatibles el seus ideals de revolta, d'insubmissió, amb la idea de Déu, mentre que molts d'altres van prescindir d'aquesta idea. I així ha quedat, la cosa, ben repartida.

Et cito literalment i t'interpreto: «Oh etern no-res, ets bell i no t'excluc, per-

què sé que Ets! Frueixo del fonedís Sentiment, alè de la vida, quan ets el meu aliment, i la insubmissió, a dins, m'habita. Saps que estimo com tu estimes, i aquest fer em fa néixer i morir, instant rere instant. Imperceptible» (p. 182).

Deixa-m'ho dir: en tu, Clara, l'estimació no solament s'adreça envers el teu estimat, la teva ombra constant que t'acompanya amb la mirada neta, «la saviesa prudent ancorada en els teus ulls» (p.172), que ha fet clarejar el dies, ni solament s'adreça, aquesta estimació, sobre els teus avantpassats i sobre la teva llarga descendència, sinó que no exclous —com dius— la Bellesa, amb majúscula, ni l'Aliment, també amb majúscula.

Hi ha sempre, en la teva obra, un altre amor, un Amor invisible, més alt, més pregon, dins el misteri de la vida i de la mort; hi ha una Presència, encara amb majúscula, per dir-ho com Xavier Melloni en el pròleg.

En aquest llibre, doncs, titulat *Més enllà de les paraules*, que és, com l'anterior, un llibre en què la literatura pròpiament dita es barreja amb la filosofia, la meditació sobre l'art d'estimar és constant. L'autora, la Clara, sotmet la ment a la consideració atenta d'ella mateixa. Afirmes que no vols viure sense esperança (p. 121), que «la mort és un instant; la vida, paraula que germina» (p.193), que «la mort és Vida [amb majúscula] i no ens pot separar» (p. 50); i el poema «Aigua de roses», un altre dels que jo destacaria, és tot ell un cant a la vida més enllà de la mort (p. 194).

No sé per quins insondables i misteriosos racons de la teva candorosa ànima rebel afloren, tothora, mil indòcils pensaments i profundes sensacions que et menen, en constant recerca, a plasmar-ho en versos lliures, sense forma però contundents, escantellats, amb metàfores tan insòlites com impactants. Si escriure literàriament vol dir construir a través de la paraula, jo imagino remotament quins resultats obtindries si prova-

ves de sotmetre la teva imaginació desbordant a alguna qualsevol de les canòniques estructures de l'art de versificar, escandint els teus versos al compàs d'unes formes de tradició secular amb rima i ritme. L'estructura força encara més la imaginació, sense engavanyar-la.

Recapitem. Més enllà de les paraules... hi ha el silenci, al qual al·ludeixes reiteradament, gairebé tan sovint com a les mans. En el diàleg de l'amor callen les paraules i parlen les mans, parla la mirada, parla el cos. Però per a tu, no solament hi ha el silenci, sinó també el combat, que vol dir l'estimació. El difícil art d'estimar.

Es poden aturar els rellotges i sentir com si les les utopies toquessin de peus

a terra (!), però a tu, Clara, l'estimació et venç. Escrus: «Em venç l'estimació que fa mudar la pell! Em crida, em deslliga i em fa feliç... » (p. 50).

I per si encara no hagués quedat prou clar, en el darrer poema declares: «Amb les mans obertes dono milers de gràcies» (p. 217).

Si he començat fent referència al fet que hi ha qui diu que d'un poeta o poetessa que s'ho valgui n'hem de recordar, si més no, univers, acabaré declarant —com a declaració d'amor o com a declaració de guerra— amb quin vers em quedo, ara, jo, d'aquest segon poemari. Doncs amb un vers que diu, ni més ni menys: «Si surto de mi em reconec en l'altre» (p. 214).

✓ LAMINES IMPERMEABILITZANTS ✓ PREPARATS ASFALTICS ✓ MASTICS I PERFILS PER A JUNTS ✓ AILLADORS TÈRMICS I ACÚSTICS		✓ ADITIVS PER A MORTERS I FORMIGONS ✓ PINTURES PER A LA CONSTRUCCIÓ ✓ PRODUCTES ANTICORROSIUS
 ASFALTEX <i>Prestigi en Impermeabilització</i>		
Ctra. Molins de Rei a Rubí, km. 7,3 VALLDORREIX (Barcelona) ☎ 936 747 112 - Fax 935 894 393 E-mail: asfaltex@adv.es http://www.asfaltex.com		

Equilibrem el territori

Fem que els ajuntaments que tenen menys, tinguin més. Fem que hi hagi nous equipaments on més es necessiten. Fem possible que tots i cadascun dels 311 municipis de la província, al marge dels recursos de cada ajuntament, puguin oferir serveis de qualitat. Per a tu. Per a tots.

www.diba.cat

DIADA NACIONAL

Amb motiu de la Diada Nacional de Catalunya, a Moià es van dur a terme una sèrie d'actes, que agrupem en dos apartats.

VII Festa Barroca

Per al diumenge dia 7 de setembre es va organitzar la VII Festa Barroca - Retorn a 1714.

A les deu del matí, a Can Carner hi hagué una taula rodona d'entitats sobre el tema «Les commemoracions de l'Onze de Setembre. Present i futur».

A les dotze del migdia, a la plaça de Can Rocafort, inici de la «Cercavila del 1714. El cobrament d'impostos», amb continuació cap a la plaça i carrer de Sant Sebastià, carrer de Sant Josep,

plaça del Colom, carrers del Comerç i de Sant Antoni, i plaça Major.

A les sis de la tarda, a la plaça Major, escenificació teatral de «El casament de l'hereu», seguida d'un tast de xocolata. A tres quarts de set, «L'elecció del conseller en cap»; a un quart de vuit, «La darrera junta de guerra», seguida del lliurament dels premis del concurs de dibuix infantil. A un quart de nou, «Homenatge al coronel Pere Bricfeus (nascut a Castellteçol en 1670, que destacà en la batalla de Talamanca)»; a dos quarts de nou, «L'Onze de Setembre». Simultàniament, hi hagué jocs tradicionals, passejada amb cavalleries, concurs de dibuix infantil, etc. També, i ja des del matí, mercat i parades d'artesa-

Moment d'una escenificació (7 setembre)

El mercat a la plaça Major (7 setembre)

nia, espai de museus i menjar tradicional.

Val a dir que la festa mobilitzà tot el poble, amb més de cent actors voluntaris, quatre canons que disparaven pólvora, estrena de vestits dels miquelets, etc. En resum, tot un èxit. A més, una part dels actors moianesos es va desplaçar, el dia 10 de setembre al vespre, a Barcelona, per col·laborar en els actes de la vigília de la Diada, com l'any passat ho havia fet a Lleida.

Onze de Setembre

El dia Onze de Setembre, que enguany s'esqueia en dijous, a les vuit del matí, sortida a peu, des de la plaça de Sant Sebastià, cap al Grony de la Torre de Casanova; més tard, d'altres hi anaren amb cotxe. A dos quarts d'onze, plantada de la senyera, renovant la de l'any passat, i coca i refresc per als assistents.

Hi fou convidat especial el poeta Quirze Solà, que recità el poema que publiquem més avall. També hi assistí la poetessa Josefina Pons, la qual, recordant que fa set anys de la primera hissada de la bandera al Grony, hi llegí un sonet que trobareu més endavant.

A les dotze del migdia, als jardins de l'Hospital-Residència de la Vila de Moià, audició de sardanes per la Cobla Jovenívola de Sabadell. A les dues, a l'Ateneu, dinar popular, acompanyat d'actuacions musicals i recital poètic.

A dos quarts de set de la tarda, ofrena floral al monument a Rafel Casanova, amb la presidència de Lluís Recoder i Miralles, alcalde Sant Cugat del Vallès. Presentà l'acte la regidora de Cultura, M. Àngels Morera. Les entitats que ofrenaren rams foren molt nombroses. Els discursos anaren a càrrec de l'alcalde de Moià, Josep Montràs (que estigué, com

L'alcalde de Sant Cugat fent el seu discurs
(11 setembre)

El cant dels Segadors
(11 setembre)

de costum, molt reivindicatiu), del president esmentat i de l'alcalde de Sant Boi de Llobregat, Jaume Bosch i Pugés. Es cantà l'himne «Els segadors», amb l'acompanyament de la Coral de Moià i d'alumnes i professors de l'Escola de Música local, tots dirigits pel mestre Ferran Miró. La colla castellerà Tirallon-

gues, de Manresa, va alçar uns quants castells humans (concretament, un pilar de quatre, un tres de sis, un dos de sis i un altre pilar de quatre girat). Com a detall especial d'enguany, onejava sobre el recinte del monument la bandera estelada, en ocasió del centenari de la seva creació.

Actuació dels
Tirallongues
(11 setembre)

A la senyera

No, que no volem mai veure't plegada
quan ets la nostra llum i el nostre alè
i ens marques un camí curull de fe
que ens alça a tots el cor altra vegada.

Arreu hem dit qui som, a què veníem,
i ens has embolcallat per fer destí
amb braços que han bregat ben de matí .
per fer possible el somni que teníem.

Avui podem lluir parla i cultura
i no se'ns trencarà pas cap mirall:
movem tan bé la ploma com el mall;
som conseqüents, tossuts, res no ens atura.

^No mereix tot això millor fortuna,
i no pegues, ensurts, quan no raons?
^T'ho volen fer saber de molts racons,
que el Grony té poca alçada? Vols la lluna?

Aquest és el sentir de tot un poble
que vetlla, que treballa i alça el cap;
ell és caut, molt senzill, aprèn i sap
que mou, de l'heretat, la part més noble.

No, que no volem mai veure't plegada.
Com que ets la nostra llum i el nostre alè,
avui aquí ens tindràs, farem el ple
i tu et veuràs contenta i ben pagada.

Quirze Solà

Salutació a la senyera

Et saludem com sempre, senyera catalana:
set anys de llunes blanques, set anys de
màgic sol,
oneges els colors fent-te més sobirana;
el Grony, de terra ferma s'ha fet el
teu bressol.

Vigiles la gran plana, tan fètil, tan bonica!,
els rierols et canten clavant els ulls al cel,
les aus de nit i dia et volten fent musica:
cada Onze de Setembre refàs el
nostre anhel.

Et saludem cantant l'himne de recordança;
portem el cor ben ple d'amor i d'esperança
mentre ens rossola un «visca» vestit
de blanca pau.

Arreu un vent serè té aires de sardana.
Retornem costa avall, bandera sobirana,
i amb plor com pluja fina diem adéu-siau!

Josefina Pons i Puigcorbé

PREMI A UN MOIANÈS

JP / dia 21 de setembre es va lliurar, a Jfe Balaguer, el Premi Comte Jaume Sk d'Urgell, que atorga anualment el Consell Comarcal de la Noguera «a la trajectòria d'una persona o entitat que hagin contribuït a l'enfortiment i projecció de les relacions culturals i d'amistat entre els pobles de parla catalana». El guardó, que ara s'ha concedit per dinovena vegada, consisteix en una reproducció en plata de llei i a escala real del segell que utilitzà el comte Jaume d'Urgell.

Doncs bé, enguany el premi esmentat ha estat concedit, ex aequo, a una persona i a una entitat. La persona és el filòleg moianès Josep Ruaix i Vinyet, «per la seva extensa publicació d'obres sobre gramàtica catalana, contribuint així a l'enfortiment i consolidació de la llengua comuna dels Països Catalans»; l'entitat és l'Escola Pasqual Scanu, de l'Alguer, per la seva tasca d'ensenyament del català durant més de vint-i-cinc anys en aquella ciutat de Sardenya. En l'acte de lliurament l'escola algueresa era representada pel seu director, Antoni Nughes.

Ens plau de publicar tot seguit, pel seu interès, les paraules d'agraïment de J. Ruaix, director de la nostra revista.

En rebre a la capital de la comarca de la Noguera —embolcallats d'un agradable ambient festiu, patriòtic i artístic— el XIX Premi Comte Jaume d'Urgell no puc deixar de manifestar el meu agraïment al Consell Comarcal i al jurat per l'honor que m'atorguen. Jo valoro especialment en aquest guardó la seva dimensió geogràfica i la seva dimensió històrica.

Pel que fa a la dimensió geogràfica, trobo oportú que es promogui la idea de Països Catalans, correlat cívico-cultural del concepte científic de «domini lingüístic del català», ja que l'una i l'altre passen moments difícils. Tenim un territori fragmentat per les vicissituds polítiques i fins i tot una realitat lingüística amb problemes de nomenclatura. Per tant, convé afavorir tot allò que sigui interrelació, coneixença mútua, col·laboració, reconeixement d'una unitat subjacent, confluència fers realitzacions comunes, etc. En aquest sentit, un servidor, quan

La sala d'actes del Consell Comarcal de la Noguera

J. Ruaix rebent el guardó

estudiava al Seminari de Vic (en els anys cinquanta i seixanta del segle passat), ja tenia damunt la taula, sota el vidre que la protegia, un mapa comarcal dels Països Catalans, editat pel benemèrit patriota Joan Ballester, que també va ser un gran propagador del *Diccionari català-valencià-balear*. I, en la majoria dels llibres que he publicat, figura a la portada una silueta dels Països Catalans. Quant al contingut d'aquests meus llibres d'estudi lingüístic, he procurat que sempre fos obert a tota la realitat del seu domini; però, com va fer Pompeu Fabra i com es fa en totes les llengües de cultura, m'hè hagut de basar en una variant determinada, la que literàriament ha resultat paradigmàtica i que és, com tothom sap, el català central. Em plau, doncs, que, des de les terres de ponent, es doni suport a la unitat ideal del nostre conjunt lingüístic.

Pel que fa a la dimensió històrica, trobo igualment oportú que el premi evocui un personatge destacat de la nostra història, Jaume II d'Urgell, que lluità per mantenir, en l'època medieval, la dinastia genuïnament catalana. Els pobles, els països, les nacions han de ser fidels, si no volen embastardir-se, a les seves arrels ancestrals. En tema lingüístic, notem que les llengües sanes es basen també en la tradició, bo i admetent, és clar, les evolucions inevitables, perquè el canvi també és consubstancial en tot

ésser viu. Personalment, en la meua obra d'estudi, recerca i divulgació de la llengua catalana, sempre he procurat entroncar amb la història, amb la tradició, i més aviat frenar l'excés d'innovacions, que, en el nostre cas, gairebé sempre van en la direcció d'una supeditació a les llengües veïnes, o vers un empobriment, o vers una degradació. En aquest aspecte, deixeu-me dir que sovint haig d'anar contra corrent, perquè impera en molts ambients una mena d'esnobisme que ens fa més mal que bé. La història sempre ha estat i sempre serà, com deia Ciceró, *magistra vitae*, mestra de la vida.

Dit això, deixeu-me afegir-hi que m'agrada de compartir el premi d'enguany amb l'Escola Alguerese Pasqual Scanu. Primerament, perquè, ben mirat, els mèrits són sempre compartits. Per a tirar endavant un ideal, una obra, una cultura, calen moltes persones i moltes entitats. Els qui enguany heu distingit, som uns de tants. Segonament, perquè l'Alguer és un dels punts del domini lingüístic català històric que necessiten més suport, atès, sobretot, el seu aïllament. Tot el que es faci per ajudar la cultura alguerese és oportuníssim.

I res més. Que tots plegats siguem dignes del llegat que hem rebut dels nostres avantpassats i que el sapiguem transmetre —acrescut, si pot ser— a les generacions futures.

ESPORTISTES DESTACATS

Caria Ubasart, campiona d'Espanya

Els dies 24 i 25 de maig es va celebrar a Torre Pacheco (Múrcia) el Campionat d'Espanya de Judo en les categories infantil i cadet. Representant el Club Judo Moià hi van participar tres judokes: en categoria infantil i menys de 48 kg, Caria Ubasart; en categoria cadet i menys de 60 kg, Óscar López, i en categoria cadet i menys de 66 kg, Alan Ruiz. Els tres esportistes moianesos havien hagut de quedar campions de Catalunya per a poder accedir al campionat estatal.

Caria Ubasart va guanyar el primer combat davant Susana Sanchez, de les Canàries; el segon, davant Margarita Fàbregas, de Castella - la Manxa; a quarts de final, davant Paula Verdera, de les Balears; a semifinals, davant Clara Sanchez, de Madrid, i a la final, davant Jie Yin, d'Astúries. Val a dir que guanyà tots els combats per *ippon* (terme japonès referent a aspectes tècnics del judo) i UC Va nrrn^lamar brillan+mont namninna

d'Espanya. Aquest resultat és fruit del treball de molts anys i anima la resta d'esportistes a seguir els seus passos.

Alan Ruiz va guanyar el primer assalt davant Luis Sotana, de Múrcia; va perdre davant Aitzol Sacristan, del País Basc, i en la repesca guanyà davant Alfonso Martínez, d'Extremadura, després davant Iker Martínez, del País Basc, i en el combat per quedar tercer perdé per la mínima després d'acabar el combat empatat amb Francisco Soler, de València. Finalment, va quedar cinquè d'Espanya.

Óscar López va guanyar en el primer combat davant German Mensa, d'Aragó; va perdre en el segon combat davant Tomàs Cortés, de Madrid. Va fer la repesca per arribar a tercer, guanyant davant Samuel Jiménez, de Navarra, i va perdre davant Héctor Bombin, de Castella-Lleó. Finalment, va quedar setè classificat.

David Roca
(Club Judo Moià)

Carla Ubasart,
a dalt de tot
del podi

El judokes moianesos

Marc Maldonado, ben classificat

El dissabte dia 4 d'octubre, a la localitat madrilenya de San Sebastian da los Reyes, el jove atleta moianès Marc Maldonado i Gómez, juntament amb els seus companys de l'equip CA Manresa, va aconseguir una brillant setena posició en el campionat d'Espanya per clubs.

En la prova de 100 m tanques en Marc va rebaixar la seva marca personal de 15,83 s fins a 15,53. Aquesta marca li obre la porta per a anar a competir al campionat d'Espanya Cadet Individual celebradora els dies 18 i 19 del mateix mes, a Lugo.

Marc Maldonado

BIBLIOTECA DE MOIÀ

Aquest any 2008 se celebra el centenari del naixement de l'escriptora Mercè Rodoreda. La biblioteca de Moià s'ha sumat a la commemoració amb diversos actes:

— Divendres dia 3 d'octubre, a les sis de la tarda, vam tenir l'espectacle infantil *Mercè Rodoreda i els nens*, narrat per Anna Obiols i dibuixat per Subi, autors del llibre del mateix títol. Acabat l'acte, es van sortejar entre tots els nens les il·lustracions que va fer en Subi. El llibre esmentat va guanyar el darrer premi d'il·lustració Apel·les Mestres.

— Dijous dia 30 d'octubre, a les vuit del vespre: tertúlia del Club de Lectura, moderada per Teresa Arnal, sobre la novel·la *Aloma*, de Mercè Rodoreda.

— Divendres dia 21 de novembre, a les sis de la tarda: partença d'un autocar

per a anar a veure, al Teatre Nacional de Catalunya (Barcelona), el muntatge de la companyia Dagoll-Dagom sobre l'esmentada novel·la.

A part això, us convidem a participar en els diferents actes organitzats per la biblioteca de Moià. Si voleu estar-ne informats i rebre mensualment l'agenda, demaneu-la a l'adreça electrònica <b.moia@diba.cat>.

Com a novetat, us informem que les tertúlies del Club de Lectura seran, aquest curs, el darrer dijous de cada mes, a les vuit del vespre. El 27 de novembre tindrem l'escriptor Manuel Baixauli parlant sobre la seva novel·la *L'home manuscrit* (Premi Nacional de la Crítica 2008, Premi Salambó, Premi Mallorca de Narrativa...). No us ho perdeu.

Un moment de *Mercè Rodoreda i els nens*

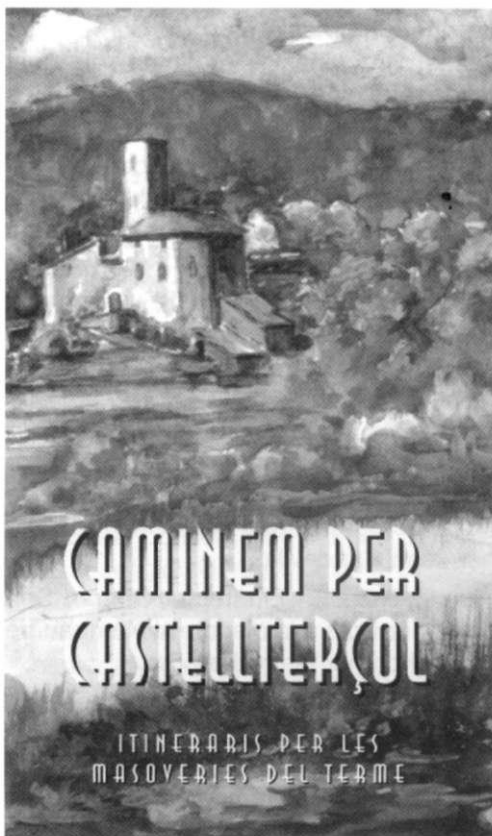
PUBLICACIONS

En aquesta secció donem compte de publicacions relacionades amb !• Moia o el Moianès o bé d'informació publicada sobre la nostra vila i rodalia i la seva gent. Distingim tres apartats: llibres, revistes i diaris.

Llibres

En l'apartat de llibres, aquesta vegada hem vist:

—la segona edició de *Caminem per Castellterçol. Itineraris per les masoveries del terme*, llibre de 56 pp. + un plànol, elaborat per molts col·laboradors, coordinats per Joan Capdevila, i editat per l'Ajuntament de Castellterçol. La primera edició duia la data de juliol 2001, i aquesta, la de juliol 2007;

—l'opuscle *L'orgue de Tremp*, d'autors varis, publicat per la Parròquia de la Mare de Déu de Valldeflors (Tremp 2007, 36 pp.), amb motiu de la benedicció i inauguració de l'orgue restaurat. Doncs bé, a les pp. 9-10 hi ha una nota d'interès moianès: «La verdad es que la construcción [de l'orgue antic] estuvo tan bien realizada que no nos constan otras reparaciones hasta mediados del siglo XIX, cuando en 1851 se puso al día su afinación y se llevaron a cabo pequenas reparaciones por el organero de Moia (Bages), José Obrador, que tenia su taller en Manresa, y su pintura en 1870 a cargo de José Oromí, natural de Coll de Nargó (Alt Urgell)». Aquesta nota forma part del capítol «Breve historia del órgano», signat per Emilio Fernandez Maldonado, gerent per a la gestió i promoció del patrimoni de la parròquia esmentada.

Revistes

En l'apartat de revistes i començant per les editades a Moia o rodalia, hem vist:

—el número 70 (desembre 2008) de «Guaiteu!», full informatiu mensual de l'Associació Rusc i Avets, en format digital.

Passant a les revistes editades a fora, hem vist:

-el número 64 (III trimestre 2008) de «Llengua Nacional», amb una ressenya, signada per Josep Ruaix i Vinyet, de la novel·la *L'ànima de la vall*, de Lluís Cerarols, editada per Pagès (Lleida 2008);

-el número 1108 (setembre 2008) de «Cavall Fort», amb l'article *La tomba de l'emperador*, signat per M. Àngels Petit i Mendizàbal, i les habituals col·laboracions del ninotaire moianès Pica-nyol;

—el número de setembre 2008 de «Vacarisses», amb l'article *El bressol de Rafael Casanova*, sobre la casa natal moianesa d'aquest prohoms (article copiat del diari «Avui»);

—el «Full Informatiu» d'Òmnium Cultural del Bages, setembre 2008, que anuncia una excursió per la vall de Marfà (Moianès), guiada per Lluís Cerarols, el 19 d'octubre, a fi de conèixer els indrets de la seva novel·la *L'ànima de la vall*;

—el número de setembre 2008 de la revista «Sàpiens», amb un reportatge sobre les coves del Toll (pp. 28-31), signat per Gemma Aguilera.

Diaris

Passant als diaris, hem trobat les següents notícies (que donem per ordre cronològic i, si no diem res, es tracta del diari manresà «Regió 7») d'interès per a Moià i rodalia i la seva gent:

—2-9-2008: «És agraït quan et diuen que han trobat l'arròs molt bo», breu entrevista a Pasqual Sales, restaurador de Castellterçol, dins la secció «Gent de casa».

—3-9-2008: «Atropellen una dona i el seu fill a la carretera de Manresa de Moià».

—5-9-2008: «Calders, Callús i l'Estany lluiran l'estelada per la Diada».

—9-9-2008: «Els Mossos busquen els tres autors de la detenció il·legal d'un carnisser de Vic. La víctima va poder fugir i va arribar a una masia (propera a la urbanització de Montví de Baix, de Moià) on casualment hi havia un mosso fora de servei». «Calders celebra cinc dies de festa amb actes populars per a gaudir-ne al carrer».

—9-9-2008: «El factor sort també compta per a aprovar les oposicions», breu entrevista a Mònica Sentias, mestra de l'Estany, dins la secció «Gent de casa».

—10-9-2008 («Avui»): «Cap consideració», carta de queixa, per no haver pogut escollir centre educatiu, signada per Carme Vilardell Vila, de Moià.

—12-9-2008: «Un espectacle de circ, atractiu de la jornada festiva a Calders».

—12-9-2008 («Avui»): «Aires del Moianès. Envoltat de boscos i camps de conreu, el Mas Vilarrasa és una garantia de pau i tranquil·litat al costat mateix de Moià», dues pàgines, dins el suplement setmanal «Sortim», sobre aquesta casa de turisme rural.

—13-9-2008: «Moià començarà el curs vinent amb l'ampliació de l'escola pública enllestida». «Històries de la granja. La Caseta d'en Fermí, a Moià, obre les portes al públic». «El moianès Quim Vila va ser l'encarregat del pregó de la Festa Major de Calders».

—15-9-2008: «La fira agroalimentària i ramadera de Castellterçol tanca amb èxit de públic». «Menja carn de bou per les festes cardonines?», pregunta a la qual responen cinc persones, entre elles Leandre Ubasart, de Moià.

—16-9-2008: «L'escola pública de Moià comença el curs "saturada" per manca d'espai». «Les entitats de Calders es promouen».

—17-9-2008: «Triatló: El manresà Xavier Torrades i la moianesa Núria Padri-sa fan pujar el CN Reus al podi del campionat d'Espanya». «La Fura dels Baus porta a Madrid el muntatge "Boris Godunov"». La «meteoimatge» són unes vistes flors (boques d'ase) d'un jardí de Moià, fotografia tramesa a la redacció per Joan Capdevila.

—18-9-2008: «El director Conrad Son porta dissabte a la discoteca Xambau de Moià el primer festival eròtic».

—20-9-2008: «Dues persones de Moià, ferides després de sortir de la carretera en un accident». «La carretera de Moià a Calders es remodelarà a principis del 2009».

-23-9-2008: «Castellterçol fa una jornada tècnica sobre la gestió de plantacions tofoneres». «Abans s'anava ben calçat, ara tothom porta vambes», breu entrevista a Rafael Pérez Rajel, sabater de Moià, dins la secció «Gent de casa».

-24-9-2008: «L'ADF Cingles fa un balanç positiu del curs passat». «Triatló: Núria Padrisa venç a la Copa d'Espanya de llarga distància, a Santivànez de Vidriales (Zamora)».

-24-9-2008 («La Vanguardia»): «Dos metros bajo el agua. La Fura regresa a sus orígenes con "Sub", espectáculo en la bodega de "Naumon"». El mateix diari publica una opinió de Carls [sic] Padrisa sobre el seu disc preferit.

-27-9-2008 («Avui»): «Creació d'imaginari col·lectiu», editorial en què s'esmenta el personatge de ficció Ot el Bruixot, creat pel dibuixant moianès Picanyol. El mateix diari anuncia, per al diumenge 12 d'octubre, una sèrie d'actes a Vic, en homenatge a la revista «Cavall Fort», entre els quals figura una «Trobada d'Ots i cercavila».

—28-9-2008: la «meteoimatge» és una aranya i la seva teranyina, al pla de les Escopetades de Moià, foto enviada a la redacció per Núria Mas Corts.

—29-9-2008: la «meteoimatge» és una fotografia del Festival de Música Electrònica als Monegres, fotografia tramesa a la redacció per Agustina Martínez Paixau.

-30-9-2008: «Un ciclista ferit lleu per una caiguda a Calders». «Els avis vénen a passar-s'ho bé i això és el que pretenem», breu entrevista a Rosa Garzón Gonzalez, conserge de l'Esplai de Moià, dins la secció «Gent de casa». «27 moianesos commemoren plegats el seu cinquantè aniversari», foto davant de Cal Nespler (Ferrerons).

—2-10-2008: «Com creu que es pot solucionar la crisi que ens afecta?», pregunta a la qual responen sis persones, entre elles Jaume Vives, manresà vinculat a Moià.

-3-10-2008: «Un veí de Manlleu de 39 anys mor atrapat a sota de les rodes d'una grua a l'Estany. La grua elevadora, que anava carregada de teules, va bolcar sobre la víctima, i ja no se li pogué salvar la vida».

—4-10-2008: «Apareixen tres cotxes amb els vidres trencats davant l'escola de Castellterçol». «L'escola bressol de Calders instal·la una cargolera per a acollir l'augment d'alumnes».

—7-10-2008: «Triatló: La moianesa Núria Padrisa (CN Reus) va aconseguir diumenge el títol de la copa d'Espanya de llarga distància després de celebrar-se a Eivissa la cinquena i darrera prova puntuable».

-8-10-2008: «Núria Padrisa, la millor triatleta de llarga distància». «Els meus objectius van cap a l'Ironman. La moianesa del CN Reus Ploms ha assegurat el triomf en la Copa d'Espanya de llarga distància», entrevista d'una pàgina, signada per Jordi Agut, a Núria Padrisa, triatleta moianesa.

-9-10-2008: «Punt final a les obres al pont entre Moià i Castellterçol». «Quim Vila, cantautor de Moià, avui, en el programa de TVM "Angular"». La «meteoimatge» són uns bolets trobats a la rodalia de Moià, fotografia tramesa a la redacció per Montse Castillo València.

-10-10-2008: «Els bombers busquen un boletaire perdut a Collsuspina».

-11-10-2008: «El moianès Joan Gómez va presentar ahir al Casal de Moià el seu segon llibre, *Fotos de Hadas*».

-12-10-2008: «Castellterçol acull una trobada de directors de corals».

-12-10-2008 («Avui»): «El talent de la gent gran», article signat pel moianès Josep Gallifa, catedràtic de psicologia i educació de la Universitat Ramon Llull, sobre el 25è aniversari de la FATEC (Federació d'Associacions de Gent Gran de Catalunya)».

PÀGINES DE L'INSTITUT

INICI DEL CURS 2008-09 A L'IES MOIÀ

El dia 15 de setembre vam començar el curs 2008-09 amb els alumnes a l'institut de Moià.

Com cada any, augmentem el nombre d'alumnes respecte al curs anterior. En aquells moments ja teníem 370 alumnes d'ESO i 82 de batxillerat. Diem «en aquells moments» perquè constantment arriben alumnes nous un cop iniciat el curs i aquestes xifres, per tant, encara pujaran una mica.

En tot cas, és una realitat que creixem i que augmentem grups en alguns nivells. Ara ja tenim 3 primers, 4 segons, 3 tercers i 4 quarts. Pel que fa a batxillerat, on

també hem augmentat el nombre d'alumnes, enguany tenim dos primers de 25 i 24 alumnes, respectivament. Aquests grups fan la majoria de les seves classes en el nou mòdul prefabricat que hem hagut d'instal·lar annexat a l'institut per la part del pati. Aquest mòdul està situat fora del que era el recinte de l'institut (ara ja hi està inclòs perquè hem modificat el perímetre de la tanca exterior) en un terreny llogat per l'Ajuntament a un particular. Aquest lloguer del terreny i, per tant, l'ús del mòdul prefabricat es mantindrà fins que la Generalitat endegui les obres d'ampliació de l'IES Moianès o bé es faci el nou institut de Castelletçol, que descongestionarà el de Moià. Les fotografies que acompanyen

aquest article són del mòdul, precisament.

Aquest mòdul consta de dues aules per a grups-classe, és a dir, gran\$, amb capacitat per a 25-30 alumnes, més una aula auxiliar (fins a 15 alumnes), un despatx d'atenció individual i lavabos separats per a nois i noies.

Com que augmentem el nostre alumnat, també mirem d'augmentar els nostres recursos per a atendre'ls adequadament. Per aquest motiu, ja el curs passat vam inaugurar una segona aula d'informàtica i per això mateix volem engegar altres millores pròximament, com ara l'equipament d'aules a diversos nivells amb ordinadors, projectors i pantalles.

La majoria d'aquestes millores en els equipaments i serveis els podem dur a terme gràcies a l'assignació extra que ens suposa estar inclosos en el Pla de Millora de la Generalitat de Catalunya. És un pla al qual s'adhereixen els instituts voluntàriament. Entre els instituts candi-

ats ens van escollir per a participar-hi. Inicialment es van admetre en el pla 50 instituts, però ara (el pla dura entre dos i tres anys i cal renovar-lo cada any) aquesta xifra ha minvat força, perquè alguns centres no han pogut passar els rigorosos controls que fa la Generalitat per tal de comprovar si complim els nostres compromisos. Nosaltres els hem passats i, a més, amb un alt grau de satisfacció per part de l'administració.

En créixer el nombre d'alumnes, hem augmentat la plantilla de professors. En aquests moments ja comptem amb 51 docents, amb dedicació completa de 45 d'ells i 6 amb reducció de jornada.

Així, doncs, tota aquesta colla (més el personal auxiliar de l'institut) hem començat el curs reprenent les nostres tasques i esperant que tot surti tan bé com desitgem. En futurs articles ja us explicarem amb més detall.

Joan Fontcuberta

PENSAMENTS CAÇATS AL VOL

A l'hora de venjar-se per les ofenses rebudes, cal fer servir el seny, no esverar-se i no perdre els estreps.

Les venjances dels antics companys i amics són les més cruels i les més agosarades.

Venjar-se és propi dels esperits malaltissos i encongits. Els generosos no fan servir mai aquesta arma doblement perillosa.

La venjança que no falla mai és el silenci mut. Ensorra els orgulls més refi-

nats i doblega els cors més encarrats.

Les veritats cal péixer-les amb seny i serenor. Imposar-les és sempre perillós i gens recomanable.

La veritat avança i es difon a poc a poc, a pas de tortuga. Els rumors s'escampen a la velocitat d'una llebre.

Sebastià CODINA
(«Vacarisses», octubre 2006)

CLINICA DENTAL

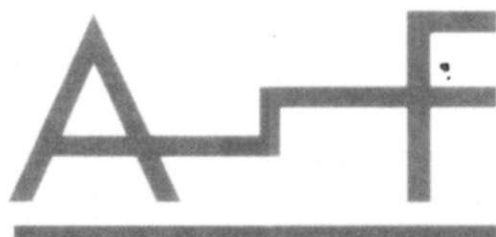
Dr. Marc Pujol Comajoan

ODONTOLOGIA GENERAL-URGÈNCIES
ORTODÒNCIA-IMPLANTS

Plaça Major, 10, 3r. 2a.

Tel. 93 830 06 98

08180 MOIÀ

ARQUITECTURA FERRER S.L.

Josep Ma. Ferrer i Serra
Arquitecte

Plaça St. Sebastià, 6, 1r - 7a, 08180 MOIÀ

Tel. 93 820 80 21 Fax: 93 820 76 03

e-mail: arquitectura-ferrer@coac.net

NOTÍCIES DE L'ESTANY

Dins el marc de la Festa Major, el dissabte dia 6 de setembre a les vuit del vespre hi hagué a l'església de Santa Maria de l'Estany un concert de *gospel* amb la coral Tons & Sons, de Terrassa.

L'endemà, diumenge dia 7 del mateix mes, es va fer la Festa dels Avis, amb una missa a les dotze, una trobada gegantera amb els gegants de Santa Maria d'Oló i de l'Estany fent cercavila, dinar de germanor al passeig del Prat (que reuní un total de tres-cents comensals) i fi de festa a càrrec de Rudy Ventura.

La diada de la Mare de Déu de l'Estany, el dilluns dia 8 de setembre, començà amb una missa solemne. En sortint, pregó de festa major, a càrrec del Dr. Josep Gallifa i Roca, moianès vinculat a l'Estany i catedràtic de la Universitat Ramon Llull. Tot seguit, audició de sardanes amb la Cobla Ciutat de Manresa i ballada dels gegants locals. A la tarda, activitats per a la quitxalla (curses de bicicletes i passejada en ponis). A la nit, ball de gala, amb el Duet Esquitx.

A més, durant aquella setmana hi hagué altres activitats: jocs a la plaça, jocs a la pista, concurs de dibuix infantil, actuació dels mags Gino & Gina, corre-foc amb els Diables de Rubí, concurs de botifarra (joc de cartes), dòmino i parxís, campionat de botxes, simultànies d'escacs, piromusical, ball de confeti, discomòbil, playback, etc. A destacar, la XXV Caminada Popular, feta aquesta vegada conjuntament amb els pobles veïns de Santa Eulàlia de Riuprimer i Muntanyola en el sentit de trobar-se tots plegats, a la bassa de les Albes de Puigcarbó (Muntanyola), i fer-hi un esmorzar conjunt; s'hi aplegaren unes cinc-centes persones.

També hi hagué jornada de portes obertes del taller de dibuix i pintura de Marina Berdalet. I encara, passada del

devedé *L'Estany d'ahir* - 2, un aplec de fotografies sobre la restauració de Sant Feliuet, el Castell, Rocafort i Rocabruna, el claustre, el dolmen i el pedró, més un repàs de la gent de cultura nascuts o vinculats a l'Estany, a càrrec d'Isabel Fonoll.

La Festa Major es va concloure el dia 4 de setembre amb un berenar de coca i llonganissa. En conjunt, els actes foren molt animats, participats i duts a terme per l'ajuntament, l'Associació Cultural i Recreativa i altres entitats, com també la biblioteca, amb el concurs de gravacions de vídeo «L'Estany, la gent, el poble, l'entorn, les festes, etc», el termini d'admissió de les quals acabarà el 15 de novembre.

Entrats ja en el mes d'octubre, el dissabte dia 4 es va celebrar al monestir el concert-exposició «De l'albor», integrat dins el IV Cicle de Concerts «La llum del romànic», patrocinat per l'ajuntament, Pangea Músic i la col·laboració de la Generalitat de Catalunya, el Consorci del Moianès, el Monestir de Santa Maria de l'Estany, Vegetàlia i Cal Valls.

M. Estany ESPARÓ

Les subscripcions ajuden

La Toxa

NECROLÒGIQUES

A l'àvia Mercè

Text llegit per Mireia Tordera i Surroca en el funeral celebrat a l'església parroquial de Moià el dia 28 d'agost del 2008 en sufragi de Mercè Farràs i Tria:

Suposo que, si tot ha acabat com un conte, es podria començar de la mateixa manera. Però en els contes tot és fictici, i aquesta història ha passat de veritat, el personatge principal ha existit i romandrà sempre en el nostre record. Perquè ets tu!

Tenim una pila de records. Sempre que hi pensem, ho farem amb un gran somriure, perquè recordarem la gran sort que vàrem tenir de poder-ne gaudir al teu costat. No són pas pocs! En podria esmentar milers, però en triaré uns quants a l'atzar.

Segur que recordes que un dels teus néts deia que eres la «superabuela». I les petites discussions que teníem, però que formaven part de la rutina; tot era broma i passàvem bones estones rient de tot plegat. Com quan em deies que si protestava tant, no trobaria cap noi que m'aguantés. I, de fet, no vaig ser l'única que els va rebre, aquests comentaris. I mira, tant dir, i ja hi ha un nét i una néta que han trobat aquest algú. A la resta ens

hauria agradat poder-te presentar aquest algú, per acabar rient tots plegats de la frase; malgrat no poder-ho fer quan arribi el moment, sabrem que aquell dia hauries estat orgullosa de nosaltres i pensarem en tu amb un somriure als llavis.

I potser se'ns escaparà alguna rialla quan recordem totes les estones que havíem passat en esdeveniments familiars... des de taps de suro que sortien disparats contra el rellotge, fins a frases que no tenien cap lògica. Perquè tots els bons i mals moments —que aquests varen ser pocs i val més no recordar-los— formen part del pilot de coses que ens fan saber que mai no et podrem oblidar.

Vàrem passar grans estones al teu costat i estic molt orgullosa d'haver tingut una iaia com tu: contenta, alegre, conversadora, amable, simpàtica, comprensible, afectuosa, lluitadora, generosa... i desenes més d'adjectius que et descriuen.

Eres i ets carn un dels personatges bons dels contes i per això has marxat representant un d'aquests papers: el de la bella dorment... El vidre que ella tenia per a protegir-se i mantenir-se viva és el nostre cor, que sempre et portarà a dins i et recordarà plena de vitalitat.

Carta al meu pare Pere Cantó

Papa, ja ha passat un temps des que vas marxar. Un temps que ha passat lent sense la teva presència. Un temps que ha passat ràpid per la rutina que busco per superar la teva partença. Vas anar-te'n sense avisar, a la teva manera, com sempre ha estat i has viscut. Hi ha hagut moments en aquests dies en què he pensat que no vaig parlar amb tu tant com hauria calgut. Que no t'havia dit

mai que t'estimo, però tu sempre has estat al peu del canó quan t'he necessitat.

Des que vas marxar sento una foscor que em fa plorar l'ànima. Sento una pena que no sé si seré capaç de superar. Però estic tranquil·la de saber que allà on ets et trobes bé.

Ara que el temps m'ha obligat a acceptar que no et tornaré a veure, et sento més a prop que mai. Trobaré a faltar la teva rialla, la teva veu alegre, el teu optimisme i, per què no?, el teu mal humor. Trobaré a faltar la teva generositat i la teva tossuderia. Ja no puc dir-te tot el que sento, però sí que vull dir-te una última cosa: des d'allà on siguis, cuida de la mare.

Irene

Decés de Magí Portet

Ha mort el nostre amic Magí Portet i Vila, a punt de complir vuitanta-un anys. Havia nascut a Cal Gira i era el més gran de la colla de germans. La seva família va traslladar-se al Gai, quan ell ja era gran, substituint la família Tantihà, que^e'n va anar a les Comes de Santa Eugènia.

En Magí Portet va enamorar-se de Nati Capdevila, amb qui es va casar. Van tenir cinc fills, molt eixerits i treballadors, tal com sempre els pares els havien ensenyat. Home de tarannà afable i bo, en

Magí era un excel·lent coneixedor de la terra i de l'art del conreu. Sabia tots els secrets per a extreure'n un bon rendiment. Gaudia anant a caçar i mai no deixà la seva relació i estimació a la terra.

Personalment he conegut en Magí i la seva família des de sempre; per això em costarà molt d'acostumar-me a no trobar-lo de tant en tant, a no poder fer-la petar mai més, a no sentir la seva parla prudent i assenyada. I això crec que ho pensa el conjunt de la pagesia i tota persona que l'hagi conegut de prop.

A tota la seva família us donem el nostre sincer condol i restem al vostre costat.

Joan Roca i Sallas

Salut Altesa
Advocada

Hores convingudes

Ptge. Aliberch, 4, 1r 3a (cantonada amb c/ Massamsó) - 08180 MOIÀ
Mòbil: 609 303 242 - C/e: saltesa @icasbd.org

NOTICIARI

LLEURE I CULTURA

Per als dies 6 i 7 de setembre (dissabte i diumenge) hi havia programat, al Club de Golf Montbrú, el Campionat del Moianès (competició *stroke play* individual). També, al pavelló poliesportiu, una «Cursa d'orientació», amb modalitat llarga el dissabte i modalitat curta el diumenge.

El diumenge dia 21 del mateix mes, de bon matí, partiren de Mojà els participants en l'ascensió a la Dent d'Orlú (Arièja, França), organitzada pel GEMI i coordinada per Jordi Fonts. A les dotze del migdia tingué lloc a la plaça del Saiol una concentració de motos, organitzada pels Amics de la Moto de Santpedor; provinents de l'Estany, s'aturaren tres

quarts d'hora a l'esmentada plaça i després prosseguiren la ruta.

El dissabte dia 27 a les sis de la tarda va tenir lloc a la plaça Major la II Trobada Country, organitzada per l'ajuntament.

Els dies 27 i 28, amb motiu de les Jornades Europees del Patrimoni a Catalunya, es feren tallers i activitats sobre la prehistòria, amb caràcter gratuït, al poblat neolític de les Coves del Toll.

El diumenge dia 28 a les onze del matí va sortir del parc municipal la cercavila corresponent a la XVII Festa Bastonera.

El divendres dia 3 d'octubre a les cinc de la tarda tingué lloc a la plaça Major una festa organitzada per Gas Natural.

Actuació d'un grup de bastoners (28 setembre)

El diumenge dia 5 del mateix mes, a dos quarts de nou del matí, es féu davant el pavelló municipal la III Trobada de Motos Clàssiques, que efectuaren un recorregut per la comarca; l'acte era organitzat per Moia Motor Antic. A les deu del matí, també davant el pavelló, començà una concentració de tractors antics, que després feren una cercavila pel poble i, més tard, mostres de treball i proves de força; l'exposició-trobada era organitzada pels Amics dels Tractors de Moia. El mateix dia vingueren a Moia els participants en la IX Concentració Nacional de Land-rovers Clàssics de Caldes de Montbui, que dinaren al Circuit Verd.

EXPOSICIONS

Del 7 al 14 de setembre hi va haver al Casal l'annual exposició col·lectiva del Cercle Artístic del Moianès.

El divendres dia 19 del mateix mes s'inaugurà, també al Casal, l'exposició «Pinzellades d'esperança», unes pintures de Montserrat Soler inspirades en el llibre *Somriures de Bombai*, de Jaume Sanllorente. Restà oberta fins al dia 28.

També pel setembre hi hagué" a la biblioteca una exposició de pintures de Maria Estevadeordal.

24 HORES DE MOIÀ

Els dies 27 (dissabte) i 28 (diumenge) de setembre es va celebrar al Circuit Verd la trenta-dosena edició de les 24 Hores de Moia de motociclisme. Hi participaren un centenar d'equips, entre ells un de femení (liderat per Rosa Romera, esposa de Nani Roma). Els guanyadors van ser l'equip del pilot local Jordi Ferrer, amb Xavi Padrós, Jordi Parés i Xavi Vilaró, que totalitzaren 252 voltes. El segon lloc fou per a l'equip del pilot bagenc Fontanet; i el tercer, per al manresà Ramon Brucart. Es calcula que un total de cinc mil persones van anar al circuit del Solà de la Vila per veure aquest popular espectacle. La competició es

dugué a terme amb normalitat al llarg de les vint-i-quatre hores que durà (de les cinc de la tarda del dissabte a les cinc de la tarda del diumenge).

HOSPITAL-RESIDÈNCIA

El dia 11 de setembre, Diada Nacional de Catalunya, l'Hospital-Residència de la Vila de Moia va oferir un vermut a residents i acompanyants, coincidint amb l'audició de sardanes al pati de l'establiment. En l'ofrena floral de la tarda, també hi participà la casa, dipositant un ram de flors davant el monument a Rafel Casanova.

El diumenge dia 28 del mateix mes es tornà a oferir un aperitiu, també al pati, coincidint amb una visita dels Bastoners de Moia, que ofrenaren la seva actuació als avis.

CULTURA DE LA DONA

La Cultura de la Dona ha difós el seu programa d'activitats per al curs, que **comprèn ioga, sevillanes, Pilates, i** una sèrie de tallers: d'astrologia, de mandats, de teatre, de joies per a la salut, de cuina japonesa, de cuina creativa. Totes les activitats es realitzaran a Can Carner, on hom pot demanar més informació.

NOUS ESTABLIMENTS O SERVEIS

El dia 6 d'octubre es va inaugurar la perruqueria Carme, a la plaça de Sant Sebastià, 8, tel. 93 820 83 35.

Moia Sport ha difós el seu programa d'activitats per al curs 2008-2009. Per a més informació, tel. 93 830 12 50.

L'Agrupament Escolta (col·loquialment, el Cau) ha obert les inscripcions per al curs present.

Ràdio Moia invita a fer ràdio. Cal enviar un missatge a l'adreça electrònica <radiomoia@moia.net>.

L'Ateneu ofereix cursos de trapezi fix per a nens i nenes; per a més informació, tel. 649 157 856. També un taller d'intro-

ducció al teatre i malabars: tels. 93 820 83 56 o bé 697 44 05 85.

El Consultori Veterinari Amics (ctra. de Manresa, 49) ha ampliat els seus serveis. Per a més informació, tel. 93 820 83 86.

Carme Sala (c/ Feliu Comadran, 42) ofereix sessions de ioga: tels. 93 830 01 55 o bé 651 88 01 90.

L'escola Level (c/ del Forn, 15-19) ha difós el programa dels nous cursos: tel. 93 820 83 66 o bé c/e <level_moia@terra.es>.

L'escola Forma (ptge. Vilardell, s/n), d'art i expressió plàstica, també ha difós el seu programa: tels. 93 820 91 59 o bé 653 984 982.

Marta Juan ofereix un taller de vidre: tels. 93 866 66 70 o bé 617 85 19 23.

Els desitgem èxit.

ANIVERSARIS

El diumenge dia 14 de setembre l'Escola Pia de Moià va celebrar, d'una

manera senzilla i íntima, els 325 anys de la seva fundació.

El dissabte dia 4 d'octubre els esposos Joan Franquesa i Fontcuberta (fill de Moià, de cal Feu) i Maria Cabana i Codina, residents a Sabadell, van celebrar els seixanta-dos anys de casats.

El dissabte dia 11 del mateix mes els esposos Ramon Mas i Capdevila i Maria Sors i Vilaseca celebraren llurs noces d'or matrimonials amb una missa a la parròquia de Santa Maria d'Oló.

L'enhorabona a tots.

MISCEL·LÀNIA

Per a primers de setembre hi havia convocat, a la biblioteca de Moià, un curs de còmic manga, a càrrec de Dani Vendrell.

Per al diumenge dia 14 de setembre fou convocada una reunió a l'Ateneu La Pólvora a fi de renovar-ne la junta directiva.

**LA MUNTANYA
DEL MARBRE S.C.P.**

Taller: Carretera de Vic, núm. 74 - **MOIÀ**
Tel. 93 820 80 96 - Fax 93 839 91 58
Tel. mòbil 608 192 380 - 629 189 292

**MARBRES - PEDRES I GRANITS
SILESTONE I COMPACSTONE**

Demani'ns pressupost!

Obert: feiners i dissabtes matí

El diumenge dia 21 del mateix mes, a migdia, la Coral de Moià va actuar a la parròquia de Sant Pere Sallavina (Anoia).

El divendres dia 26, a dos quarts de deu del vespre, tingué lloc al baptisteri de l'església parroquial una vetlla de pregària «a l'estil de Taizé».

Existeix una pàgina web (www.jose-plainez.org) dedicada a temes de natura del Moianès. En té cura el naturalista amateur Josep Laínez.

MOVIMENT DEMOGRÀFIC

Naixements

Adrià Serrat i Gutiérrez, fill de Jordi i de Pilar, dia 3 d'agost.

Raquel Pinto Sánchez, filla de Raúl i de Jessica, dia 7 d'agost.

Roger de la Sierra i Ferrer, fill de Dani i de Marta, dia 24 d'agost.

Surai Albesa i Romera, filla de Xavi i de Montse, dia 2 de setembre.

Alvin Antonio Sanhouse Contreras, fill d'Antonio Jesús i de Dalia Cristina, dia 13 de setembre.

Mamadou Drame, fill de Saliouf i de Bounco, dia 16 de setembre.

Tatiana Parera i Rividiego, filla de Juan i de Lurdes, dia 21 de setembre.

Noa Vilarmau de la Sierra, filla de Jordi i de Raquel, dia 22 de setembre.

Joen-Jadriel Bruno López, fill de Madeline-Massiel, dia 24 de setembre.

L'enhorabona als venturosos pares.

Casaments

Jordi Torras i Mora amb Laia Fortuny i Espín, dia 7 de juny.

Jaume Passareu i Anhelergues amb Sandra Cózar i Castaho, dia 28 de juny.

Brígido Conde Benítez amb Josefina López Benítez, dia 12 de juliol

Albert Canas i Ibàñez amb Maria Carme Bancells i Manes, dia 13 de setembre.

LES MILLORS SOLUCIONS
PER A LA VOSTRA CUINA

MOIÀ CUINES
Creació Disseny

CUINES PLENES DE VIDA,
AMB LES TENDÈNCIES MÉS
ACTUALS EN DECORACIÓ

DISSENY PERSONALITZAT

Ctra. de Vic, 4
08180 Moià
Tel./Fax: 93 820 84 93
moiacuines@gmail.com

Claudio-Alejandro García Stay amb Montserrat Solà i Camins, dia 13 de setembre.

Óscar de Sousa i Bo amb Mònica Pereira i Lozano, dia 4 d'octubre.

José Romero Segovia amb Romina-Eber Cappellacci Manguay, dia 10 d'octubre.

L'enhorabona als nuvis.

Defuncions

Antònia Raurell i Costa, de cent un anys, vídua de Josep Gallart, dia 17 d'agost, a Barcelona (però vinculada a Moià).

Montserrat València i Burdó, de setanta-nou anys, vídua de Valentí Gaja i Vilardell, dia 16 de setembre.

Enriqueta Balagué i Pont, de setanta-cinc anys, dia 19 de setembre.

Magí Portet i Vila, de vuitanta anys, dia 28 de setembre.

Al cel sien. Donem el condol als seus familiars.

NOTA DE LA REDACCIÓ

Els qui vulguin donar-nos articles, notícies o altre material per al pròxim número han de fer-nos-ho arribar abans del dia 20 de novembre, en què tancarem l'edició. Demanem que hom ens informi d'esdeveniments com naixements, casaments, defuncions esdevingudes fora de Moià, finals de carrera, festes familiars, activitats d'entitats, etc.

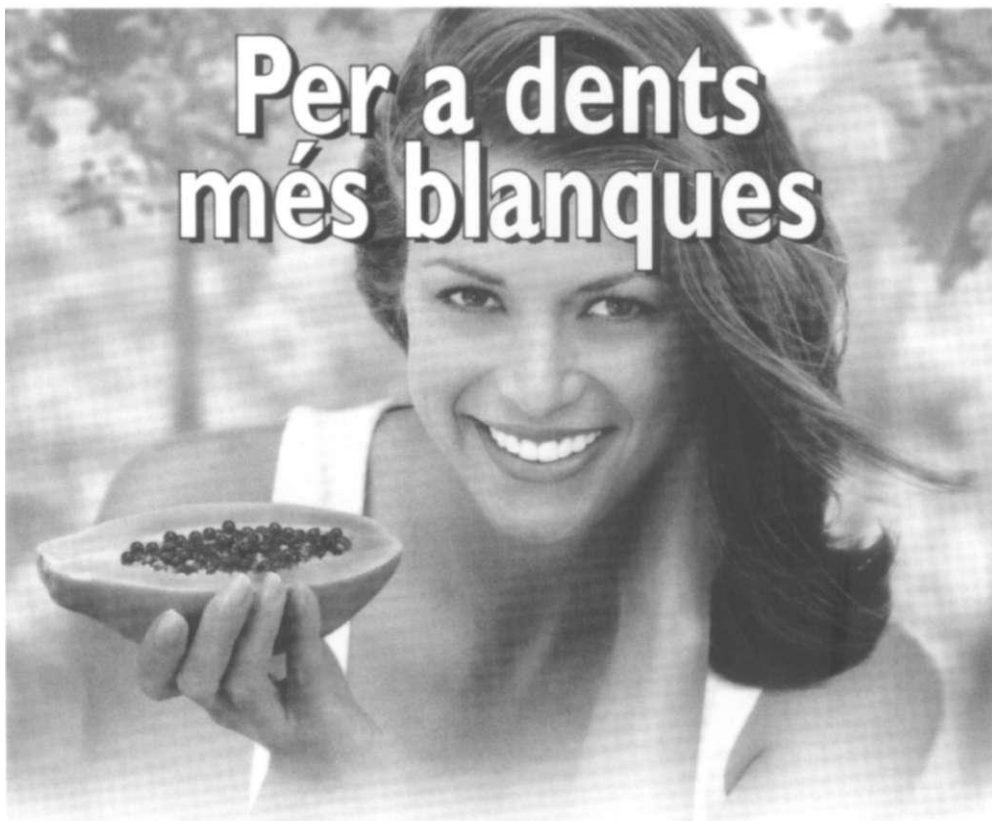
Agraïrem també que els encarregats de repartir programes per les botigues i cartelleres ens en deixin un exemplar a la nostra bústia de Can Carner (on també hom pot dipositar la correspondència adreçada a LA TOSCA). Gràcies.

Així mateix, valdria la pena que els subscriptors ens informessin dels canvis de domicili o de titularitat de la subscripció, a fi d'evitar extraviaments dels exemplars que enviem per correu.

¿Ja tens el llibre
Moià, sempre Moià,
de Liduvina Daví?
Es troba a les llibreries de la vila.

**Per a dents
més blanques**

DENTIBLANC

El dentífric amb extracte de papaia,
d'enèrgica acció emblanquidora.

**DENTS NETES,
BLANQUES I
BRILLANTS**

Demani consell farmacèutic.